

Budowanie kultury włączenia społecznego poprzez eTwinning

PL

Erasmus+

Wydawca

Centralne Biuro Programu eTwinning
www.etwinning.net

Redakcja

European Schoolnet (EUN Partnership AISBL)
Rue de Trèves 61, 1040 Bruksela - Belgia
www.europeanschoolnet.org - info@eun.org

Anne Gilleran, Irene Pateraki, Santi Scimeca, Claire Morvan

**Koordinacja projektu
graficznego**

Claire Morvan

Koordinacja językowa

Danosh Nasrollahi

Oryginalny projekt graficzny

Iddi fix

Przygotowanie do druku i druk

HOFI Studio

ISBN

9789492913074

Opublikowano w październiku 2017 r. Poglądy wyrażone w tej publikacji są poglądami ich autorów i niekoniecznie pokrywają się z poglądami Komisji Europejskiej lub Centralnego Biura Programu eTwinning.

Niniejszą książkę wydano na warunkach określonych w licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 (CC BY-NC-SA 3.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-ncsa/3.0/>).

Publikacja została sfinansowana z budżetu **Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+**.

Budowanie kultury włączenia społecznego poprzez eTwinning

eTwinning to prężna społeczność, w którą w ciągu 12 lat swojego istnienia, zaangażowało się blisko 500 000 nauczycieli pracujących w 182 000* szkół. W tym czasie zrealizowano ponad 61 000* projektów, w których wzięło udział ponad 2 000 000 uczniów z całej Europy.

eTwinning - społeczność szkół w Europie - to program skierowany do szkół i finansowany z budżetu Komisji Europejskiej za pośrednictwem Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, w ramach programu Erasmus+. eTwinning to również. rozbudowana platforma cyfrowa, prowadzona w 28 językach, obejmująca zarówno przestrzenie dostępne publicznie, jak i te przeznaczone tylko dla zalogowanych użytkowników. Na publicznie dostępnej stronie **www.etwinning.net**, odwiedzający mogą znaleźć informacje o tym, jak zaangażować się w eTwinning oraz jakie korzyści płyną z realizacji programu. Można tam także wyszukać mnóstwo inspiracji do realizacji projektów partnerskich. eTwinning LIVE jest natomiast platformą dostępną tylko dla zalogowanych nauczycieli, która zapewnia kontakt ze społecznością nauczycielską i umożliwia użytkownikom wzajemne wyszukiwanie się, interakcję, współpracę w ramach projektów oraz udział w formach doskonalenia zawodowego organizowanych na szczeblu krajowym i europejskim. Ponadto, nauczyciele realizujący wspólny projekt mają możliwość współpracy na TwinSpace, przestrzeni dostępnej wyłącznie dla zalogowanych użytkowników.

eTwinning oferuje swoim użytkownikom szerokie wsparcie. W każdym z krajów uczestniczących w programie (jest ich obecnie 38) działa Krajowe Biuro eTwinning (NSS) promujące program, służące radą i wsparciem dla nauczycieli, organizujące liczne działania i oferujące możliwości doskonalenia zawodowego na poziomie krajowym. Na poziomie europejskim, eTwinning finansowany jest z budżetu Komisji Europejskiej za pośrednictwem Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, w ramach programu Erasmus+. W imieniu Komisji Europejskiej, eTwinning koordynowany jest przez Centralne Biuro Programu eTwinning (CSS), którym kieruje European Schoolnet (konsorcjum 31 ministerstw edukacji z krajów europejskich). Biuro Centralne współpracuje z biurami krajowymi (NSS), odpowiada za rozwój platformy i oferuje szeroki wachlarz form doskonalenia zawodowego. Organizuje również inne inicjatywy, **w tym doroczną Konferencję Europejską oraz Galę Wręczenia Nagród, podczas której nauczyciele i uczniowie nagradzani są za realizację wybitnych projektów.**

*Dane z września 2017 r.

SPIS TREŚCI

Przedmowa	7
1. Koncepcja włączenia społecznego	9
1.1. Włączenie społeczne: każdy uczeń liczy się w równym stopniu	9
1.2. Edukacja wyłączająca w programie eTwinning	10
1.3. Co oferuje niniejsza publikacja?	11
2. Zapewnienie dostępu do edukacji w regionach peryferyjnych	13
2.1. Metody pracy nauczycieli z odizolowanych geograficznie obszarów: przypadek małych wiejskich szkół we Włoszech	13
2.2. Historie nauczycieli, uczniów i dyrektorów szkół	15
3. Budowanie zrozumienia międzykulturowego	22
3.1. Sześć zasad dotyczących budowania zrozumienia międzykulturowego	22
3.2. Historie osób oraz projekty eTwinning poświęcone zrozumieniu międzykulturowemu	24
3.2.1. Historie nauczycieli, uczniów i dyrektorów szkół	24
3.2.2. Projekty eTwinning poświęcone zrozumieniu międzykulturowemu	29
3.3. Rozwój zawodowy realizowany przez eTwinning w zakresie świadomości kulturowej	32
4. Podejmowanie wyzwań edukacyjnych	35
4.1. Nikt nie powinien zostać pominięty	35
Różne możliwości na różne potrzeby	36
Czy lubisz pistacje?	36
Dodatkowe przybory do twojej skrzynki z narzędziami	36
4.2. Historie nauczycieli, uczniów i dyrektorów szkół	37
4.3. Budowanie społeczności w kształceniu włączającym	44
5. Wnioski	47
6. Bibliografia	50
7. Linki do działań eTwinning	52
KRAJE - TABELA SKRÓTÓW	54
DANE KONTAKTOWE BIUR ETWINNING	55

PRZEDMOWA

„Każda osoba ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, do szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i z powodzeniem radzić sobie ze zmianami na rynku pracy.”

Tibor Navracsics

komisarz ds. edukacji, kultury,
młodzieży i sportu

To pierwsza zasada 'filaru praw socjalnych' przyjętego przez Komisję Europejską w kwietniu 2017 roku. Jego celem jest nadanie polityce europejskiej kierunku, który zapewni obywatelom Europy lepsze warunki do życia i pracy zawodowej.

Kształcenie włączające nie może być luksusem. Ma ono kluczowe znaczenie dla społeczeństwa, w jakim my, Europejczycy, chcemy żyć. Odgrywa istotną rolę w budowaniu sprawiedliwych i spójnych społeczeństw. Pomaga radzić sobie z takimi wyzwaniem jak cyfryzacja, zmiany klimatyczne czy wykorzystanie możliwości niesionych przez globalizację. Większość dzieci rozpoczynających dzisiaj naukę w szkole podstawowej będzie prawdopodobnie wykonywać zawody, które obecnie jeszcze nie istnieją. Oprócz wiedzy, niezależnie od pochodzenia oraz swoich określonych potrzeb edukacyjnych, dzieci muszą jeszcze nabyć szeroki zestaw kompetencji, odporność emocjonalną oraz umiejętność radzenia sobie ze zmianami. Kształcenie ukierunkowane na włączenie społeczne pomoże im to osiągnąć.

Aby odnieść sukces i dać każdemu dziecku z osobna możliwość czerpania korzyści z edukacji wysokiej jakości, systemy kształcenia muszą zająć się wszelkimi formami defaworyzacji i wykluczenia, promując jednocześnie wspólne wartości i postawy obywatelskie, stanowiące kręgosłup społecznej spójności. W systemach edukacyjnych musi być miejsce dla zróżnicowanych potrzeb, umiejętności i zdolności uczniów, dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pochodzących z mniej uprzywilejowanych środowisk lub żyjących w regionach peryferyjnych, przy zapewnieniu wszystkim edukacji doskonałej jakości.

Niniejsza publikacja stanowi wybór wybitnych działań i projektów eTwinning, promujących kształcenie włączające oraz nasze wspólne wartości. Pokazuje, jak uczniowie oraz nauczyciele aktywni w programie eTwinning podejmują wyzwania dzisiejszych czasów i odpowiadają na nie w najbardziej kreatywny i barwny sposób. Przedstawione przykłady prezentują sposoby radzenia sobie z najróżniejszymi przeszkodami w edukacji: pokazują sytuację szkół znajdujących się na obszarach odległych geograficznie oraz ich sposoby kontaktowania się ze światem za pośrednictwem eTwinningu. Prezentują różnorodność kulturową i wyzwania wynikające z migracji i trudności w uczeniu się.

Spółeczność eTwinning przyczynia się do realizacji wizji określonej w Deklaracji Rzymskiej z marca 2017 roku, polegającej na dążeniu do utworzenia Unii „gdzie młodzi ludzie mają dostęp do kształcenia i szkolenia najwyższej jakości, mogą uczyć się i znajdować zatrudnienie na całym kontynencie”.

Pragnę wyrazić swoje serdeczne podziękowania wszystkim nauczycielom i uczniom zaangażowanym w różnego rodzaju działania i projekty przedstawione w niniejszej publikacji. Chciałbym również podziękować całej społeczności eTwinning za nieoceniony wkład w lepszą i bardziej włączającą edukację.

1. KONCEPCJA WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

1.1. Włączenie społeczne: każdy uczeń liczy się w równym stopniu

Irene Pateraki

kierownik ds. pedagogicznych i
monitoringu
Centralne Biuro Programu eTwinning,
European Schoolnet

„Edukacja włączająca dotyczy wszystkich, to angażowanie się w każdą formę wysiłku w celu zagwarantowania wszystkim uczniom w danej społeczności – oraz wszystkim obywatelom demokratycznego państwa – niezbywalnego prawa do przynależności i do przeciwdziałania wykluczeniu. Włączenie społeczne opiera się na założeniu, że wspólne koegzystowanie oraz wspólna nauka przynoszą korzyści wszystkim, nie tylko dzieciom, które zostały sklasyfikowane jako ‚inne’ (Falvey, Givner & Kimm, 1995, p.8).”

Według UNESCO, **edukacja włączająca jest postrzegana** jako proces wzmacniania kompetencji systemów kształcenia

w taki sposób, by mogły one docierać do wszystkich uczniów. Podstawowe przesłanie jest proste: każdy uczeń liczy się w równym stopniu (UNESCO, 2017). W kontekście kształcenia, pojęcie włączenia społecznego oznacza, że wszyscy uczniowie, niezależnie od rasy, wyznania czy możliwości intelektualnych są mile widziani w swoich szkołach oraz, że otrzymują w nich wsparcie, dzięki czemu mogą uczyć się, wносить swój wkład oraz uczestniczyć we wszystkich aspektach życia szkoły. Dzięki temu uczniowie mogą rozwijać swoje kompetencje, realizować obrane przez siebie cele, poznawać różnice i uczyć się je akceptować, budować przyjaźnie z innymi uczniami, z których każdy ma własne potrzeby i prezentuje różne możliwości i wreszcie wywierać pozytywny wpływ na swoją szkołę i społeczność, by te mogły szanować odmiennosć w swojej społeczności. Różnorodność obejmuje wszystkie typy różnic, w tym pochodzenie etniczne, religię, kulturę, język, różne umiejętności, poziomy wykształcenia, pochodzenie społeczne, sytuację ekonomiczną, stan zdrowia, itp.

Budowanie włączenia społecznego w kształceniu jest procesem ciągłym, a nie jednorazowym wysiłkiem. Program kształcenia zorientowany na włączenie społeczne opiera się na założeniu, że uczenie się zachodzi, gdy uczniowie aktywnie angażują się, przejmują inicjatywę oraz kiedy

zaczynają rozumieć swoje doświadczenia (Udvari-Solnar, 1996). Rola nauczyciela ogranicza się więc tutaj do wspierania i ułatwiania procesu uczenia się, podczas gdy uczniowie mogą pracować we własnym tempie i w wybrany przez siebie sposób, w ramach wspólnych ram określających cele i formy aktywności, co faktycznie realizują podczas pracy nad projektem.

1.2. Edukacja wyłączająca w programie eTwinning

Od samego początku programu, czyli od 2005 r., nauczyciele realizujący projekty eTwinning za jeden ze swoich celów obierają poszerzanie horyzontów swoich uczniów poprzez działania promujące zrozumienie włączenia społecznego, rozwijanie wspólnych wartości oraz pozytywnego odbioru różnorodności. Jest wiele przykładów projektów eTwinning, które umożliwiają uczniom zdobycie kompetencji międzykulturowych, poznanie wartości demokratycznych oraz istoty włączenia społecznego i aktywnego obywatelstwa. Przeprowadzając szybkie wyszukiwanie w bazie danych projektów eTwinning można natknąć się na takie przykłady jak: „Filoxenia or xenophobia?”, „In a Foreign Land”, „Migration stories”, „We are all migrants of this world”, „We are different...we are equal...respecting our differences...”, „You and I in the Mirror”, „Accept me for who I am”, „United in Diversity”, itp. Podczas realizacji tych projektów uczniowie utrzymywali pozytywne relacje ze swoimi rówieśnikami i odkryli, że różnice mogą stanowić pozytywne źródło uczenia się, raczej niż być powodem do negatywnych komentarzy i uprzedzeń.

Jeden z projektów pt: „Migrant and Refugees”, nagrodzony nagrodą europejską w 2017 r, zaangażował do współpracy uczniów w wieku 12-13 lat z czterech krajów europejskich: Francji, Niemiec, Holandii oraz Norwegii. Uczniowie zgłębiali temat migracji, gromadzili informacje dotyczące kryzysu uchodźców w Europie i zdobyli większą wiedzę o tym, co oznacza bycie imigrantem, a co uchodźcą, wzmacniając w ten sposób swoją świadomość międzykulturową. W ramach końcowego rezultatu projektu, uczniowie wydrukowali magazyn zawierający wszystkie wypracowane materiały i opinie. Jedna z uczennic, Mariska z Francji napisała: „Chciałabym powiedzieć tylko jedną rzecz wszystkim osobom, które są przeciwne imigrantom: Gdyby zbombardowano wasze miasto i przyszło wam na co dzień żyć w strasznych warunkach byłibyście szczęśliwi, że inny kraj chce was przyjąć i otoczyć opieką. Traktujcie więc innych tak, jak sami chcielibyście być traktowani!”

Oprócz realizowania projektów, nauczyciele eTwinning mogą również uczestniczyć w innych formach aktywności, takich jak: webinaria, warsztaty internetowe, warsztaty doskonalenia zawodowego oraz grupy dyskusyjne. Działania te umożliwiają nauczycielom zdobycie cennej wiedzy dotyczącej budowania klimatu włączenia społecznego we własnej klasie, lepszego kształcenia uczniów poprzez oferowanie im umiejętności i kompetencji umożliwiających walkę z rasizmem i dyskryminacją oraz wspierania uczniów w taki sposób, aby poczuli się częścią większej społeczności, która ma takie same troski i takie same marzenia.

1.3. Co oferuje niniejsza publikacja?

W książce zostało przedstawione, jak nauczyciele zinterpretowali kształcenie włączające w programie eTwinning w odniesieniu do trzech aspektów:

- 1. Jak pokonać przeszkody natury geograficznej** będące udziałem młodych ludzi zamieszkujących odległe lub wiejskie obszary, wyspy oraz regiony peryferyjne.
- 2. Jak zwiększyć zrozumienie międzykulturowe**, w szczególności wśród młodzieży reprezentującej mniejszości narodowe i/lub w przypadku młodych ludzi pochodzących ze środowisk znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej: młodych imigrantów lub uchodźców, bądź potomków z rodzin imigrantów lub uchodźców; młodzieży należącej do mniejszości narodowych lub etnicznych, młodzieży mającej trudności z adaptacją językową lub integracją kulturową, itp.
- 3. Jak radzić sobie z problemami edukacyjnymi** i utrzymać pełną integrację młodzieży przejawiającej trudności w nauce, cierpiącej z powodu fobii szkolnej, posiadającej niski poziom kwalifikacji lub osiągającej słabe wyniki w nauce, itp.

W przypadku każdego z tych aspektów najpierw prezentujemy projekty oraz wypowiedzi nauczycieli, uczniów oraz dyrektorów szkół wskazanych przez krajowe biura kontaktowe programu eTwinning. Projekty poświęcone tematyce włączenia społecznego oraz różnorodności przynoszą korzyści wszystkim uczniom, zwłaszcza tym, którzy w jakiś sposób mają mniejsze szanse niż ich rówieśnicy, ponieważ doświadczają różnego rodzaju przeszkód. Tacy uczniowie potrzebują większych szans równego udziału we wszystkich proponowanych działaniach i możliwości zaprezentowania swoich talentów i zainteresowań.

Przedstawione projekty mogą posłużyć jako źródło pomysłów i jako inspiracja do przyszłych projektów, a wypowiedzi nauczycieli, dyrektorów szkół oraz uczniów pokazują, w jaki sposób eTwinning promuje zrozumienie i traktuje różnorodność w pozytywny i oparty na szacunku sposób. Projekty zostały pogrupowane ze względu na trzy wymienione powyżej aspekty, choć w wielu przypadkach nauczyciele w szkolnej klasie muszą sobie radzić z więcej niż jednym problemem.

Po prezentacji projektów kolejna część publikacji przedstawia możliwości doskonalenia zawodowego oraz działania na rzecz społeczności poświęcone tematyce włączenia społecznego, których celem jest wzmocnienie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie propagowania i wspierania różnorodności i włączenia społecznego we własnych szkołach.

Mamy nadzieję, że zaprezentowane w tej publikacji historie, przykłady i pomysły posłużą wszystkim nauczycielom jako źródło materiałów i inspiracji oraz w sposób istotny wesprą wysiłki podejmowane na rzecz kształcenia włączającego. Bo przecież, jak powiedział Mahatma Gandhi: „Żadna kultura nie może przeżyć, jeśli stara się być jedyną i wykluczającą inne”.

2. ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO EDUKACJI W REGIONACH PERYFERYJNYCH

W większości krajów istnieją obszary geograficzne, których zamieszkiwanie wiąże się z wieloma trudnościami. W niektórych krajach takich obszarów jest więcej lub są one bardziej rozległe niż gdzie indziej. Uczniowie zamieszkujący tego rodzaju miejsca często napotykają trudności w postaci dużej odległości z domu do najbliższej szkoły. Problemem są również małe szkoły z niewielką liczbą uczniów, które nie mają kontaktu ze światem znajdującym się poza ich najbliższym środowiskiem. Tacy uczniowie często czują się odizolowani od reszty świata. Technologia oraz projekty takie jak eTwinning mogą pomóc nauczycielom sprostać podobnym wyzwaniom. Mogą również pomóc uczniom, dając szansę komunikacji ze swoimi rówieśnikami z innych krajów, o czym w pierwszej części tej publikacji pisze Giuseppina Cannella, ekspertka w tym zakresie z instytutu INDIRE (Włochy). W drugiej części książki, pięciu nauczycieli oraz ich uczniowie i dyrektorzy szkół zamieszkujący obszary wiejskie położone na Cyprze, w Islandii, Grecji, Portugalii i Gujanie Francuskiej, dzielą się swoimi doświadczeniami z pracy nad projektami eTwinning i opisują, jak się czuli, kiedy inni uczniowie stali się częścią ich klas, jak to trafnie określił jeden z uczniów.

2.1. Metody pracy nauczycieli z odizolowanych geograficznie obszarów: przypadek małych wiejskich szkół we Włoszech

Giuseppina Cannella

INDIRE (Krajowy Instytut Zasobów, Innowacji i Badań Edukacyjnych),
Florencja, Włochy

Sytuacja szkół z odległych obszarów wiejskich (położonych w rejonach górskich i/lub na terenach wyspiarskich) to powszechny problem wielu krajów europejskich (np. Włoch, Irlandii, Szkocji i Anglii, Niemiec i Francji). Sytuacja ta jest różna w zależności od kraju, a aspekt ten wpływa na profil danej szkoły.

We Włoszech obszary górskie i wyspiarskie stanowią 70% terytorium kraju, a ludność zamieszkująca te tereny każdego dnia doświadcza trudności wynikających z ograniczeń natury geograficznej. Jest więc rzeczą niezwykle ważną, by osobom zamieszkującym takie mniej uprzywilejowane obszary zagwarantować równy dostęp do możliwości i usług publicznych, a szkoły są właśnie przykładem placówek publicznych, do których dostęp musi być zagwarantowany wszystkim.

Problem izolacji uczniów żyjących w rejonach górskich lub na małych wyspach dotyka 900 000 włoskich uczniów oraz 1400 włoskich szkół. Najnowsze dane pokazują, że w latach 2011-2016 zamknięto 236 szkół położonych na terenach górskich (co stanowi 15% wszystkich szkół), pomimo że liczba uczniów w ciągu ostatnich pięciu lat prawie w ogóle się nie zmieniła.

INDIRE, Krajowy Instytut Zasobów Innowacji i Badań Edukacyjnych z siedzibą we Florencji, przygląda się metodom pracy nauczycieli w odizolowanych geograficznie szkołach, kładąc szczególny nacisk na obserwację szkół położonych w rejonach górskich i na małych wyspach. Wyniki przeprowadzonych przez INDIRE działań badawczych w zakresie tego typu szkół koncentrowały się wokół czterech głównych obszarów:

- infrastruktura technologii informacyjno-komunikacyjnej,
- organizacja szkoły,
- szkolenia nauczycieli,
- innowacyjne metody nauczania.

INDIRE przyjrzał się głównie działaniom dydaktycznym prowadzonym w szkołach, które uwzględniały stosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnej i były ukierunkowane na przeciwdziałanie izolacji poprzez wykorzystywanie strategii kształcenia na odległość. Wyniki tych badań pokazują, że choć technologia jest główną siłą pozwalającą zagwarantować uczniom prawo do nauki, to jednak działania dydaktyczne z zastosowaniem najnowszych technologii wymagają przeorganizowania. To prowadzi nas w kierunku programu eTwinning.

eTwinning jest platformą (nie tylko techniczną ale przede wszystkim edukacyjną), która faktycznie wspiera szkoły, oferując im narzędzia pozwalające pokonać izolację natury geograficznej. Ponadto, działania prowadzone w ramach społeczności eTwinning koncentrują się na pomocy nauczycielom we wprowadzaniu innowacyjnych zmian oraz w poszukiwaniu najlepszych metod, które pozwoliłyby im pokonać wyzwania wynikające z ich zróżnicowanych sytuacji.

Przykładem tutaj są dwie szkoły – Istituto Comprensivo di Favignana (na małej sycylijskiej wyspie na Morzu Śródziemnym) oraz Istituto Comprensivo di Sassello (niedaleko Savony, na Pogórzu Liguryjskim), które w roku szkolnym 2016/2017 opracowały projekt eTwinning dotyczący prognozowania pogody, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki wiatru.

Cele edukacyjne projektu Progetto „Mar@Monti”¹ są wspólne dla poziomu przedszkola, szkoły podstawowej oraz szkoły średniej z obu placówek. Nauczyciele dodatkowo określili do realizacji następujące cele:

- integracja małych szkół za pośrednictwem technologii ICT, pokonać izolację geograficzną,
- rozwój zawodowy nauczycieli, poprzez zidentyfikowanie strategii edukacyjnych typowych dla nauczania na odległość;

1 <http://www.ivg.it/2016/06/progetto-marmonti-gemellaggio-fra-favignana-sassello/>

- współpraca szkół na odległość

Szkoła z Sassello przygotowała bajkę, której głównym bohaterem był wiatr. Uczniowie gimnazjum zebrali informacje na temat dużych opadów śniegu, gwałtownych burz i powodzi, które nawiedziły ich region, a następnie podzielili się z uczniami z Favignany zebranymi danymi, jak również wyszukаныmi powiedzeniami i informacjami na temat lokalnych zwyczajów. W Favignanie uczniowie gromadzili informacje na temat wiatru oraz lokalnej tradycji rybackiej uzależnionej od warunków pogodowych. Uczniowie reprezentujący różne poziomy edukacyjne spotkali się w trakcie roku szkolnego za pośrednictwem wideokonferencji, by podzielić się wynikami swojej pracy i zaprezentować na TwinSpace ostateczne rezultaty projektu. Wykorzystując narzędzia dostępne w programie eTwinning, uczniowie obu szkół sięgnęli poza granice swojego najbliższego otoczenia, by zobaczyć i zrozumieć większy świat, który ich otacza. Nauczyciele uczestniczący w projekcie wykorzystali technologie informacyjno-komunikacyjne, by wesprzeć wszystkich uczniów, a także umożliwić zacieśnioną współpracę, zaangażowanie większej części społeczności oraz zaproponować „nowe sposoby nauczania i uczenia się”.

2.2. Historie nauczycieli, uczniów i dyrektorów szkół

eTwinning daje ogromną szansę nauczycielom i uczniom zamieszkującym wyspy takie jak Kreta czy Cypr, obszary wiejskie oraz odległe kraje takie jak Gujana Francuska. Dzięki temu mogą oni poczuć się częścią wspólnoty europejskiej, mogą współpracować i komunikować się z innymi rówieśnikami z Europy. Historie, które uczniowie i nauczyciele opowiadają poniżej, pokazują, w jaki sposób eTwinning wspiera nauczycieli i uczniów w pokonywaniu trudności natury geograficznej.

Tytuł projektu: „Τάξεις χωρίς σύνορα - Klasy bez barier”

Szkoły partnerskie: 2 szkoły partnerskie (CY, GR)

Poziom: szkoła podstawowa

Szkoła podstawowa z miejscowości Malounta to mała wiejska szkoła położona 25 km na południe od Nikozji. Uczy się w niej tylko ośmiu uczniów na różnych poziomach edukacyjnych. W rezultacie uczniowie uczęszczający do tej szkoły doświadczają wielu trudności, zarówno pod względem kształcenia jak i socjalizacji. Za pośrednictwem projektu (Τάξεις χωρίς σύνορα, Klasy bez barier) uczniowie tej szkoły mieli możliwość pokonać odległości i przeszkody natury geograficznej, poczuć się częścią większej społeczności, spotkać ludzi z innego europejskiego kraju, zdobyć doświadczenia, nauczyć się nowych rzeczy, a co najważniejsze, nawiązać nowe przyjaźnie. Jednym z działań, jakie przeprowadziliśmy w ramach tego projektu były spotkania online z grecką szkołą z Kritinii, która znajduje się na wyspie Rodos. Szkoła ta jest bardzo podobna do naszej - mała liczba uczniów (ogółem 13) i odległe położenie. Każda ze szkół mogła nauczyć się od tej drugiej sposobów radzenia sobie z podobnymi problemami. Uczniowie obu szkół byli bardzo podekscytowani, szczęśliwi i niezwykle chętni do rozmów, dyskusji oraz wymiany informacji na temat swojego kraju, szkoły, zwyczajów, a nawet szkolnego przedstawienia. Kolejnym zadaniem realizowanym w ramach projektu, które pomogło uczniom poczuć się częścią większej społeczności była prezentacja lokalnych zwyczajów, przepisów kulinarnych i pomników. Dzięki temu zadaniu uczniowie mogli dowiedzieć się czegoś o innych miejscach w Europie, które leżą na odległych obszarach i są odizolowane od reszty świata. Ponadto, młodzi ludzie stali się bardziej otwarci na inne kultury.

Simoni Photiou (nauczyciel w szkole podstawowej i dyrektor szkoły)

Szkoła: Szkoła Podstawowa w Malundzie, Cypr

W tym projekcie mogliśmy dowiedzieć się dużo o szkole z Kritinii, jej sposobie funkcjonowania i kulturze. Dzięki wymianie maili, udziału w wydarzeniach online i naszej wspólnej pracy zaprzyjaźniliśmy się z dziećmi z tej drugiej szkoły. Nie wsiadając na statek, ani do samolotu, przybliżyliśmy się do ludzi mieszkających w innej części Europy i zostaliśmy ich dobrymi przyjaciółmi.

Kyriakos (12 lat)

Tytuł projektu: „User name: children Password: rights”

Szkoły partnerskie: 6 szkół partnerskich (DE, GR, IS, RO, SI)

Poziom: szkoła podstawowa

Jestem nauczycielem na krańcu świata. Nasza wioska rybacka liczy sobie 900 mieszkańców i ma tylko jedną drogę, która prowadzi przez naszą miejscowość. W Islandii nie jeżdżą pociągi, transport publiczny w ogóle jest problemem. eTwinning daje więc wspaniałą możliwość otwarcia się na zupełnie nowy świat. Wszystkie dzieci z naszej wioski z przedziału wiekowego 6-16 lat uczęszczają do jednej szkoły, tak więc w naszych klasach są dzieci z sąsiedztwa, dzieci

imigrantów, uczniowie zdolni i uczniowie mający trudności w nauce. Przez ostatnie lata uczniowie uczestniczyli w wielu projektach eTwinning; poznali różne kultury, religie i mogli odkryć możliwości, którymi cieszą się ich rówieśnicy z innych części Europy. Dzięki wspólnym działaniom, współpracy w ramach różnych zadań i udziałowi w spotkaniach online jesteśmy o krok bliżej od zrozumienia, jak to jest być w centrum świata.

Elín Póra Stefánsdóttir (nauczyciel w szkole podstawowej)

Szkoła: Grunnskóli Bolungarvíkur, Islandia

Zabawnie jest pisać książkę z innymi dziećmi z Europy i jednocześnie wspólnie z inną szkołą malować okładkę na ekranie komputera.

Jóna (10 lat)

Moja klasa uczestniczyła już w wielu projektach z tą samą szkołą z Europy. Mam wrażenie, jakby byli częścią mojej klasy.

Jón (10 lat)

Tytuł projektu: „Planning our sustainable town”

Szkoły partnerskie: 2 szkoły partnerskie (FR, GR)

Poziom: szkoła ponadgimnazjalna - o profilu zawodowym

Izolacja geograficzna nie jest jedyną przeszkodą utrudniającą rozwój moich uczniów. Uczę w szkole zawodowej w południowo-wschodniej części Krety, w miejscowości, która jest najbardziej oddalonym na południe miejscem w Europie. Uczniowie prezentują tu niskie możliwości intelektualne, a wielu z nich pochodzi ze środowisk imigranckich, więc wszystko tutaj jest bardziej skomplikowane. Włączenie społeczne zawsze jest głównym celem moich projektów eTwinning. Dorastałam w Atenach, a kiedy tu przyjechałam, odczułam piętno izolacji geograficznej na swojej pracy zawodowej. eTwinning stał się dla mnie oknem na świat, który uprzednio pozostawał poza moim zasięgiem, tak więc sama mogłam się przekonać o włączającym charakterze programu eTwinning, działającym również w przypadku nauczycieli. Jestem głęboko przekonana, że kiedy moi uczniowie wspólnie pracują nad określonym zadaniem ze swoimi rówieśnikami z Francji reprezentującymi inną kulturę, patrzącymi na świat z innej perspektywy i mającymi inne doświadczenia i razem z nimi planują nowe miasto zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, utworzone poprzez połączenie Ierapetra oraz Brétigny-sur-Orge, osiągają w ten sposób wyższy poziom rozumienia tego, jaki może być świat. eTwinning poszerza horyzonty uczniów.

Oddając się refleksji nad pracą wykonaną przez partnerów (dlaczego zrobili to akurat w taki sposób?), uczniowie jednocześnie krytycznie przyglądali się własnej pracy, bardziej się starali i podobało im się to. W każdym projekcie eTwinning zdarzają się małe cuda.

Maria Sourgiadaki (nauczyciel wydziału rolniczego)

Szkoła: szkoła ponadgimnazjalna o profilu zawodowym Nr 1 w Lerapetra (EPAL), Grecja

Współpraca z uczniami z innego kraju była przyjemnym doświadczeniem. Najlepszą częścią było projektowanie ogrodu szkolnego, co początkowo wydawało mi się w ogóle niemożliwe. Chcę kontynuować współpracę.

Giorgos (16 lat)

Znaczenie programu eTwinning przejawia się w doświadczeniach magicznych podróży, które program ten oferuje dzięki wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, nawet do najbardziej odległych zakątków Europy. Tak właśnie powiększa się społeczność uczniów; wiedza, kultura, tradycja, doświadczenie, pragnienie, ekspresja przybierają kształt sztuki i słowa na rzecz cnoty i kietkują w najmniej przewidywalnych miejscach, ilustrując archetyp harmonii w naturze, co Grecy nazywali Kosmosem.

Aikaterini Tziri (dyrektor szkoły)

Tytuł projektu: „eTwinning Tree”

Szkoły partnerskie: 34 szkoły partnerskie (AT, AZ, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, FR, GE, GR, IT, LT, LV, MD, MK, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SL, TR, UA, UK)

Poziom: szkoła podstawowa

Mieszkamy na Maderze, pięknym archipelagu położonym pośrodku Oceanu Atlantyckiego. Nic nie oddzieliłoby nas od innych. „eTwinning Tree” to partnerstwo szkół z małych i dużych krajów oraz wysp z całej Europy. Wykorzystując innowacyjne narzędzia ICT, uczniowie zaangażowali się we wspólne opowiadanie historii, zgłębiając europejskie wartości i europejską tożsamość. W ramach tego projektu dzieci z partnerskich szkół poznawały różnorodne opowieści, zdobywając przy tym umiejętności czytania i pisania, przydatne przez całe życie. Młodzi ludzie wzbogacili swoją wiedzę współpracując i ucząc się w sposób sprzyjający integracji. Wiele szkół partnerskich ma w swoich społecznościach uczniów ze środowisk imigranckich oraz znane historie z własnego podwórka, które mogą wzbudzić ich zainteresowanie i motywację do nauki, a nas zbliżyć do innych szkół w Europie. Z doświadczenia mogę powiedzieć, że projekty eTwinning podniosły samoocenę dzieci oraz ich umiejętności w zakresie posługiwania się językiem angielskim.

Mam uczniów, którzy nauczyli się lepiej czytać i pisać po angielsku dzięki swojemu udziałowi w projekcie. Jako pełen entuzjazmu eTwinner, zachęcam dzieci do realizacji nowych projektów, tak by mogły doświadczyć cudów współpracy ponad granicami państw, ponieważ eTwinning sprzyja uczeniu się w każdym miejscu.

Rosa Luisa Gaspar (nauczyciel w szkole podstawowej)
Szkoła: EB1/PE da Lombada, Ponta do Sol, Madera

eTwinning to zabawa, to inny sposób uczenia się i współpracy z uczniami w naszym wieku. „Dzięki temu projektowi zdobyłam wiedzę o krajach europejskich, nawiązałam przyjaźnię, dowiedziałam się więcej o prawach człowieka. W trakcie trwania projektu dużo podróżowałam.

João (9 lat)

„eTwinning był w mojej szkole głównym źródłem nauki opartej na dobrej zabawie. Nasi nauczyciele nieustannie angażowali nas w różne projekty, z których mamy teraz fantastyczne wspomnienia i ogrom doświadczeń. Już sama perspektywa współpracy z rówieśnikami z innych krajów sprawiała, że uczniowie mieli poczucie, że dzieje się coś wielkiego i wspaniałego. Zaczęli postrzegać przyszłość, w której praca z ludźmi z całej Europy jest czymś możliwym.

Célia Miguel (dyrektor szkoły)

Tytuł projektu: „In love with food”

Szkoły partnerskie: 5 szkół partnerskich (ES, FR, IT, NL, PL)

Poziom: szkoła średnia

Gujana Francuska to francuski teren zamorski położony w Ameryce Południowej, jest to więc najdalej oddalony region, podlegający kontroli z Europy. eTwinning to nasze okno na Europę; umożliwia moim uczniom wirtualne spotkania z rówieśnikami oraz współpracę w ramach projektów partnerskich. To wspaniała szansa poszerzenia horyzontów uczniów, kształtowania ich postaw obywatelskich i poczucia przynależności do Europy. Uczniowie uwielbiają czytać profile swoich europejskich kolegów na TwinSpace. Pamiętam ich reakcję podczas realizacji swojego pierwszego projektu eTwinning z partnerem z Polski, zatytułowanego „Diversity through traditions”, kiedy na zdjęciach zobaczyli śnieg. Zadaniem, które uczniom szczególnie się podobało, było tworzenie przepisów kulinarnych zawierających powszechnie dostępne składniki, nad czym pracowaliśmy podczas projektu „In love with food”. Celem projektu było wymyślenie przepisu zawierającego pięć składników, które zostały uprzednio wybrane w drodze głosowania online przez wszystkich uczestników projektu. Produktem końcowym projektu był magazyn z przepisami. Uczniom ten projekt przypadł szczególnie do gustu; młodzież mogła spróbować własnych potraw oraz potraw swoich partnerów, które ci również przyrządzili pod koniec roku szkolnego.

Sandra Macabre (nauczyciel języka angielskiego)

Szkoła: Collège la Canopée, Gujana Francuska, Francja

Udział w projektach eTwinning jest dla naszych uczniów wzbogacającym doświadczeniem, które pozwala im poczuć się docenionym. Otwiera przed nami przede wszystkim Europę, ale także i cały świat.

Patricia LEVEILLE (dyrektor szkoły)

3. BUDOWANIE ZROZUMIENIA MIĘDZYKULTUROWEGO

Na systemach edukacji, szkołach i nauczycielach spoczywa pewna część odpowiedzialności za wzmacnianie u dzieci poczucia tożsamości kulturowej i związanych z nim wartości przy jednoczesnym kształtowaniu postaw szacunku i zrozumienia dla innych kultur. W pierwszej części tego rozdziału Anna Triandafyllidou, ekspert z Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji, przedstawia sześć zasad niezbędnych do osiągnięcia powyższych celów. Rozwój zrozumienia międzykulturowego oznacza, że uczniowie uczą się cenić kulturę, język i przekonania zarówno własne, jak i innych. Poprzez działania w ramach programu eTwinning uczniowie tworzą więzi pomiędzy różnorodnymi kręgami kulturowymi uznając ich podobieństwa i różnice, nawiązując kontakty z rówieśnikami i kultywując wzajemny szacunek. W drugiej części rozdziału czwórka nauczycieli opowiada o swojej pracy z uczniami pochodzącymi z różnych środowisk kulturowych i etnicznych oraz o tym, jak projekty eTwinning pomagają tym uczniom poczuć się częścią klasy. Znajdują się tu również opisy trzech projektów poświęconych migracji i uchodźcom, a także uczniom romskim. Na koniec przedstawiono różne formy doskonalenia zawodowego związane z tematyką włączenia społecznego, jakie były oferowane nauczycielom w ciągu ostatnich kilku lat.

3.1. Sześć zasad dotyczących budowania zrozumienia międzykulturowego

Anna Triandafyllidou

Global Governance Programme (GGP)
Centrum Studiów Zaawansowanych
Roberta Schumana (Centre for
Advanced Studies, RSCAS), Europejski
Instytut Uniwersytecki we Florencji,
Włochy

Obecnie Europa stoi wobec przeciwstawnych trendów społecznych. Z jednej strony część obywateli wydaje się wychodzić z założenia, że przejęcie przez państwo kontroli, zamykanie granic, izolacja od państw członkowskich ułatwi rozwiązanie problemów migracji, przyjmowania uchodźców, czy globalizacji. Z drugiej strony widzimy obywateli spontanicznie okazujących solidarność z osobami ubiegającymi się o status uchodźcy, będących w podróży czy też w miejscach tymczasowego schronienia; obserwujemy swego rodzaju polityczną i młodzieżową mobilizację ponad podziałami narodowymi na całym kontynencie.

W tych złożonych, nierzadko nerwowych okolicznościach trzeba pilnie podjąć skuteczne działania, które umożliwią kulturową i religijną integrację zróżnicowanego społeczeństwa, zbliżą

większości narodowe, istniejące od dawna mniejszości oraz ludność napływową. Kluczową rolę ma tu do odegrania edukacja, której zadaniem jest sprzyjać postawom akceptacji i szacunku wśród młodych ludzi, tworzyć poczucie przynależności i przygotowywać uczniów do aktywnego obywatelstwa od jutra.

Choć nie istnieje jedno, uniwersalne rozwiązanie, które umożliwiłoby integrację tak samo ludności napływowej jak i mniejszościom czy też migrantom, proponuję poniżej zbiór sześciu zasad, które pomogą w opracowaniu stosownych programów i narzędzi edukacyjnych.

Po pierwsze, integracja to proces przebiegający dwukierunkowo, a nie wyzwanie dotyczące wyłącznie 'przybyszy' czy mniejszości. Wymaga ustępstw zarówno po stronie większości narodowej, jak i po stronie grup stanowiących mniejszość – czy to istniejących od dawna, czy też nowo powstałych. Muszą stworzyć dla siebie nawzajem przestrzeń i wspólnie ukształtować nową samoświadomość narodu, taką która uwzględnia historię i uczucia większości, ale jednocześnie aktywnie opowiada się za migrantami i grupami mniejszościowymi.

Po drugie, nie istnieje jedno, uniwersalne rozwiązanie. Różne społeczeństwa i różne grupy mniejszościowe oznaczają, że wymagane są różne sposoby działania, zależne od czynników historycznych, przekroju społecznego, szczególnych potrzeb nowo przybyłych osób, ale także od dostępnych zasobów.

Po trzecie, edukacja na rzecz różnorodności powinna przebiegać zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i na poziomie grupy. Wszyscy uczniowie są równi i powinni mieć zapewnioną możliwość kształcenia się i rozwoju. Każda osoba powinna być postrzegana przez pryzmat jej cech indywidualnych, a nie szufladkowana ze względu na przynależność do określonej narodowości, grupy etnicznej lub religijnej (dotyczy to zarówno uczniów reprezentujących mniejszości, jak i większość). Jednocześnie jednak lokalne i krajowe władze oświatowe powinny ogólnymi regulacjami zapewnić w rzeczywistości szkolnej miejsce na zbiorowy wyraz różnorodności tam gdzie to konieczne: poprzez uszanowanie, na przykład, świąt religijnych i tradycji dużych grup mniejszościowych, poprzez organizację do wyboru zajęć z etyki lub religii (jeśli nauka religii odbywa się w szkole, zajęć z filozofii dla osób niewierzących, czy też zajęć z historii i religii mniejszości wyznaniowych).

Po czwarte, szkoły stanowią integralną część społeczności, w których się znajdują. Dlatego też jeśli dana społeczność zmienia się, szkoła musi za tą zmianą podążyć. Na obszarach śródmiejskich dużych miast europejskich często zdarza się, że migranci oraz ich dzieci stanowią liczebną większość. Realia szkolne – skład kadry nauczycielskiej, zasady dotyczące ubioru oraz wybór nauczanych przedmiotów – powinny odzwierciedlać zmieniające się potrzeby społeczności, której służą. Szkoły mogłyby więc oferować nieobowiązkowe zajęcia z języka ojczystego większych grup imigrantów, wieczorowe kursy języka narodowego dla rodziców, dostosować mundurki szkolne (jeśli obowiązują) z uwzględnieniem szczególnych, obowiązujących wśród mniejszości zasad dotyczących ubioru; inicjować działania (np. społeczne prace w ogrodzie) zraszające całe rodziny zamieszkujące daną społeczność i oferujące równe szanse zarówno

rodzimy mieszkańcom jak i nowo przybyłym.

Po piąte, poszczególne lokalne lub krajowe zasady dotyczące kształcenia i tradycji powinny być interpretowane w sposób elastyczny, tak by mogły uwzględniać specjalne potrzeby grup mniejszościowych. Na przykład, większe egzaminy nie powinny być organizowane w dniu, w którym przypada ważne święto obchodzone przez określoną grupę mniejszościową.

Po szóste, można tak dostosować programy i zasady wdrożone na rzecz rodzimych mniejszości, by mogły one służyć również 'nowym' grupom. Zatem tam, gdzie spójna i fachowa wiedza przemawia za nauczaniem języków mniejszości narodowych lub za określeniem gwarantowanej liczby miejsc na uczelniach wyższych dla przedstawicieli lokalnych mniejszości lub za przyjęciem do kadry nauczycielskiej osób ze środowiska grup mniejszościowych - takie środki powinny zostać podjęte, by wyjść naprzeciw potrzebom rodzin migrantów. Takie zjawstwo oraz zasoby w zakresie edukacji międzykulturowej są cenniejsze niż fundusze.

3.2. Historie osób oraz projekty eTwinning poświęcone zrozumieniu międzykulturowemu

W dzisiejszym świecie, coraz bardziej zglobalizowanym i pełnym wewnętrznych powiązań, eTwinning daje uczniom możliwość bezpośredniego doświadczania obcych kultur z niespotykaną dotąd łatwością. Współpraca międzynarodowa w okresie kształtowania się osobowości młodego człowieka zachęca uczniów do przyjmowania różnych punktów widzenia, a także pomaga im podejmować bardziej świadome decyzje. Mając na uwadze fakt, że w szkołach w całej Europie coraz więcej jest dzieci, które nie wychowują się w kraju gdzie się urodziły, eTwinning może przygotować uczniów do wzmocnienia międzykulturowego zrozumienia. Rozdział ten składa się z dwóch części:

1. Historie nauczycieli, dyrektorów szkół oraz uczniów szkół, do których uczęszczają dzieci i młodzież z licznych grup etnicznych, uczniowie romscy lub z rodzin migrantów.
2. Projekty eTwinning zajmujące się problemem integracji kulturowej.

3.2.1. Historie nauczycieli, uczniów i dyrektorów szkół

Wspólna nauka z uczniami pochodzącymi z różnorodnych środowisk kulturowych i społecznych pomaga uczniom lepiej zrozumieć różne perspektywy i radzić sobie z różnorodnością. Przed nauczycielami takich młodych ludzi stoi trudne zadanie zintegrowania wszystkich uczniów, wspierania kultury opartej na różnorodności oraz znalezienia skutecznych metod gwarantujących wszystkim uczniom sukcesy szkolne. Poniższe przykłady to prezentacja projektów, które pomyślnie odniosły się do tego wyzwania.

Tytuł projektu: „Language Creates”

Szkoły partnerskie: 6 szkół partnerskich (AT, CY, IT, TR, UK, UA)

Poziom: szkoła podstawowa

Nasza szkoła jest placówką publiczną i znajduje się w Wiedniu, w Austrii. Wyróżnia się spośród innych szkół dużą liczbą uczniów posługujących się różnymi językami i pochodzącymi z różnych środowisk kulturowych. Z powodu swojego pochodzenia społeczno-ekonomicznego wiele młodych osób znajduje się w niekorzystnej sytuacji; niektórzy są uchodźcami. Blisko 90% uczniów posługuje się językiem ojczystym innym niż niemiecki, który jest językiem nauczania. W naszej szkole mówi się ponad 30 językami. Jednym z wyzwań, przed jakimi staje nasza szkoła, jest wzmocnienie językowej kompetencji komunikacyjnej, dlatego projekt „Language Creates” naprawdę odpowiada na nasze potrzeby. Na uczniach robi wrażenie współpraca z innymi szkołami z całej Europy, posługującymi się różnymi językami. Są niezwykle zainteresowani współpracą - zwłaszcza kiedy dowiadują się czegoś o innych szkołach, uczniach, krajach i językach - i kiedy zdają sobie sprawę, jak wiele mamy wszyscy ze sobą wspólnego.

Elisabeth Köbke (nauczycielka w szkole podstawowej)

Szkoła: Öffentliche Volksschule Röttergasse, Austria

Mówię po polsku, angielsku i czesku. W (projekcie) eTwinning omawialiśmy bań o książniczce i rycerzu. I jeszcze bajkę o misiu. Podobało mi się. Uczyliśmy się włoskiego, angielskiego, niemieckiego i tureckiego.

Pola (9 lat)

- Tytuł projektu:** „Building bridges – Austria meets Spain – Spain meets Austria” – „Connecting cultures – we are Europe”
- Szkoły partnerskie:** 3 szkoły partnerskie (AT, ES, PL)
- Poziom:** gimnazjum

W naszej klasie jest 13 uczniów różnych narodowości. Jesteśmy świetnym przykładem tego, jak można żyć w zgodzie mimo różnych kultur, języków i religii, które reprezentujemy. Koncentrujemy się na tym, co nas łączy; cenimy środowiska, z których pochodzimy i uczymy się od siebie nawzajem. Dzieci nie tylko zdobywają większą pewność siebie, ale i chętnie próbują komunikować się po angielsku. Prezentowanie tradycji takich jak Ramadan, Kurban Bayram czy Boże Narodzenie w Austrii pomaga dzieciom stać się ekspertami w zakresie własnej kultury i tym samym burzyć mury stereotypów. Obserwujemy, że sposobność komunikowania się w języku angielskim z prawdziwymi rówieśnikami działa niezwykle motywująco, a badania nad własną kulturą sprawiają, że w odniesieniu do stereotypów dzieci uruchamiają krytyczne myślenie. Naszym celem jest sprawić, by uczniowie potrafili refleksyjnie spojrzeć nie tylko na inne kultury, ale i na swoją własną. Uważamy, że zrównoważony model społeczeństwa i pokój w Europie to ważne czynniki, umożliwiające dzieciom w Europie nawiązywanie i utrzymywanie przyjaźni. Jak powiedział Pierre Coubertin: „Wymagać od narodów, aby jeden z drugim się kochały byłoby dziecinadą. Domagać się natomiast od nich wzajemnego szacunku nie jest bynajmniej utopią, lecz aby szanować, trzeba się wpieryw poznać.”

Kristina Gugerbauer (nauczycielka języka angielskiego, geografii, wiedzy o Europie)
Szkoła: Europejskie Gimnazjum Neustiftgasse, Wiedeń, Austria

Connecting cultures – we are Europe!
Before we judge, we get to know each other.
Poland & Austria

Bardzo fajne było to, że mogłam nauczyć innych czegoś o swojej kulturze i że mogłam opowiedzieć o moim ulubionym świącie w moim kraju, na Sri Lance.

Shenuka (12 lat)

Jesteśmy z nazwy szkołą europejską, chcemy więc propagować podstawowe wartości europejskie. Edukacja wielojęzyczna i wielokulturowa otworzy naszym dzieciom drzwi do Europy. eTwinning daje uczniom możliwość nawiązywania przyjaźni w Europie, komunikowania się w języku angielskim i uczenia się tolerancji. Dodatkowo, to dla nauczycieli świetny środek do budowania sieci kontaktów i wymieniać się pomysłami.

Christine Schiller (dyrektor szkoły)

Tytuł projektu: „Giving Hope to Refugee Children”

Szkoły partnerskie: 12 szkół partnerskich (CR, IT, RO, RS, TR, TN)

Poziom: szkoła podstawowa

30% naszej uczniowskiej populacji to imigranci. Kiedy po raz pierwszy przyszli do naszej szkoły, byli przestraszeni i przejęci. Uczniowie, którzy przybyli wcześniej, pomogli nowo przybyłym poczuć się częścią grupy i rozmawiać z innymi uczniami i nauczycielami. Uczestnicząc w projekcie eTwinning uczniowie czuli się naprawdę szczęśliwi, co ułatwiło im naukę języka i uczyniło z niej większą frajdę. Wszyscy uczniowie mieli okazję dowiedzieć się czegoś o sławnych imigrantach, którym udało się dokonać czegoś w kraju, do którego przybyli, jak Steve Jobs czy Albert Einstein.

Mustafa Gök (dyrektor szkoły)
Szkoła: Arkarasi İlkokulu, Turcja

Przyjechaliśmy do Turcji 3 lata temu. Ten projekt – poprzez udział w grach, konkursach i szkolnych wycieczkach – pomógł mi nauczyć się nowego języka i żyć w nowej kulturze. Byłem bardzo szczęśliwy.

Rüzgar (11 lat)

Moja rodzina i ja uciekliśmy przed wojną w Syrii. Przyjechaliśmy do Turcji 4 lata temu. Udział w tym projekcie sprawiał, że czuliśmy się ważni i docenieni. Rozumiałam tylko kilka słów po turecku, teraz potrafię komunikować się bez problemu.

Zehra (11 lat)

Tytuł projektu: „European Immigration”

Szkoły partnerskie: 3 szkoły partnerskie (CY, FR, RO)

Poziom: szkoła ponadgimnazjalna o profilu zawodowym

Praca z programem eTwinning to idealny sposób rozwijania umiejętności moich uczniów, którzy wywodzą się ze środowisk znajdujących się w gorszym położeniu lub mają różne pochodzenie, a dzięki temu projektowi każdy mógł w swoim własnym tempie aktywnie współpracować, oddając się refleksji na temat imigracji w Europie. Aby poznać pochodzenie naszych uczniów przeprowadziliśmy w naszych trzech szkołach ankiety. Wyniki bardzo zaskoczyły uczniów, ponieważ okazało

się, że w przypadku Francji mieliśmy 54 różne kraje pochodzenia, w Rumunii 11, a na Cyprze 9. Uczniowie współpracowali również w międzynarodowych zespołach z naszymi partnerami z Cypru i Rumunii, prowadząc badania na temat kolejnych fal imigrantów w naszych poszczególnych krajach. Uczniowie mieli okazję przekonać się, że imigracja nie jest nowym zjawiskiem, że zawsze istniała, a różnorodność, którą ze sobą niesie, wzmacnia kulturę danego kraju. Oprócz zdobycia większych umiejętności w zakresie ICT (technologii informacyjno-komunikacyjnych), języka francuskiego – ponieważ uczniowie musieli zaprezentować swój projekt innym członkom naszej szkolnej społeczności, czy języka angielskiego – podczas udostępniania sobie materiałów, debatowania i komunikowania się z naszymi partnerami z Cypru i Rumunii, uczniowie zyskali także niezależność, pewność siebie i nauczyli się pracować wspólnie z innymi, w zespołach.

Uczniowie zrozumieli, że różnorodność to siła i stali się bardziej tolerancyjni. Zdali sobie sprawę, że potrzebują innych, aby móc pracować efektywnie; wymiana doświadczeń otworzyła ich umysły na inne kultury.

Murièle Dejaune (nauczycielka języka angielskiego i francuskiego)
Szkoła: Lycée des métiers Louis Blériot, Trappes, Francja

Pochodzę z Burundi, a eTwinning pomógł mi zdobyć wiedzę o Europie. Wspólne działania z moimi partnerami z Francji, Cypru i Rumunii na ciekawy temat dotyczący imigracji miały na mnie duży wpływ. Poprawiłam też swój angielski, ponieważ cała komunikacja odbywała się po angielsku. Moje najlepsze wspomnienie z projektu to sytuacja, kiedy opowiadaliśmy o tym, co skłoniło nas do opuszczenia naszych krajów. Bardzo mnie to poruszyło.

Audry (17 lat)

Pochodzę z Portugalii; podobała mi się praca w eTwinningu, bo była inna - uczyliśmy się od innych uczniów, a nie od nauczyciela. Nauczyłem się pracować w zespole, co jest ciekawsze. Bardziej chciało mi się pracować. Dziaililiśmy się naszymi opiniami, co pomagało mi myśleć i ukształtować własny punkt widzenia. Wspaniale jest uczestniczyć w debatach z innymi młodymi ludźmi z Europy.

Fabio (17 lat)

Jestem dyrektorem szkoły i popieram projekty eTwinning, ponieważ otwierają one okna kultury na różnych poziomach: z jednej strony, wewnątrz mojej szkoły (różne pochodzenia i kultury uczniów), z drugiej strony podczas wymian ze szkołami partnerskimi. Taka różnorodność pozwala wszystkim uczniom pracować oraz tworzyć prawdziwy, wspólny projekt.

Fontaine François (dyrektor szkoły)

3.2.2. Projekty eTwinning poświęcone zrozumieniu międzykulturowemu

Od początku istnienia programu eTwinning w wielu projektach podejmowany jest temat różnic kulturowych pomiędzy krajami partnerskimi, a jednym z głównych celów tych projektów jest uświadomienie uczniom, że pomimo odmienności czy pochodzenia mają ze sobą bardzo wiele wspólnego. W ciągu ostatnich kilku lat, a szczególnie po podpisaniu Deklaracji Paryskiej wielu nauczycieli zaczęło realizować projekty poświęcone imigracji i kryzysowi uchodźczemu, by podnieść świadomość swoich uczniów w tym zakresie i promować – poprzez edukację – postawy

obywatelskie oraz wymienione w Deklaracji wspólne wartości takie jak wolność, tolerancja oraz przeciwdziałanie dyskryminacji. Poniżej mały przykład projektów, które poruszały tę tematykę.

Tytuł projektu: „Migrants and Refugees”

Szkoły partnerskie: 4 szkoły partnerskie (DE, FR, NL, NO)

Poziom: gimnazjum

TwinSpace: <https://twinspace.etwinning.net/9674/home>

Uczniowie z klas IX i X z czterech krajów europejskich przyglądali się obecnemu problemowi humanitarnemu, z którym zmagają się Europa – kryzysowi uchodźczemu. Celem projektu było podniesienie świadomości o tym, co obecnie dzieje się nie tylko w Europie, ale na całym świecie. Podczas projektu uczniowie dyskutowali o tym, kim jest uchodźca i jak on lub ona wygląda, by w ten sposób przekonać się czy w ich postrzeganiu obecne są jakieś stereotypy i nieporozumienia. Następnie uczniowie sprawdzili do jakich krajów uchodźcy próbują dotrzeć oraz co decyduje o tych wyborach. Uczniowie musieli odpowiedzieć na takie pytania jak: Dlaczego uchodźcy opuszczają Środkowy Wschód? Jak podróżują z Azji do Europy? Skąd przybywają? Dokąd jadą? Uczniowie przeprowadzili wywiady z osobami, które zawodowo zajmują się wspieraniem uchodźców, z organizacjami pozarządowymi, z rodzicami, którzy jako uchodźcy podzielili się swoimi doświadczeniami oraz z innymi uchodźcami. Produktem końcowym był e-book zawierający materiały z całej pracy uczniów, kończący się słowami: *„Czy należy zamknąć granice? Osobiście uważam, że granic nie należy zamykać, bo co złego zrobili nam uchodźcy? Są ludzie, którzy robią złe rzeczy, ale każdy czasami robi coś złego. My też robimy coś złego, bo chcemy, żeby granice były zamknięte. Wpuśćmy ich więc!”*

- Tytuł projektu:** „Does the earth have borders? Migration and Human - Rights”
Szkoły partnerskie: 6 szkół partnerskich (DE, GR, IT, PL, TN)
Poziom: gimnazjum i szkoła średnia
TwinSpace: <https://twinspace.etwinning.net/9984/home>

Celem projektu było zapoznanie uczniów z podstawową wiedzą dotyczącą kontekstu nowej fali imigrantów w UE. Uczniów zachęcano do oglądania i czytania wiadomości, obserwowania sytuacji wokół siebie, uświadomienia sobie co się dzieje, do zajęcia stanowiska i do pisania na ten temat z własnej perspektywy, z szacunkiem i zrozumieniem dla tych ludzi. Uczniowie zapoznali się również z historią Środkowego Wschodu, przeanalizowali fragmenty „Odysei” oraz „Eneidy”, by w ten sposób lepiej zrozumieć zjawisko migracji. Zdania projektowe obejmowały następujące tematy: znaczenie domu rodzinnego, co uchodźcy zabierają ze sobą opuszczając ojczyznę, trudy podróży, nowe warunki w krajach przyjmujących. Następnie uczniowie przeprowadzili wywiad z imigrantem z Mali. Produktem końcowym był e-magazyn, w którym znalazły się wszystkie materiały z poszczególnych części projektu.

- Tytuł projektu:** „Families of the world: Grixos and Trixos”
Szkoły partnerskie: 2 szkoły partnerskie (GR, TR)
Poziom: szkoła podstawowa
TwinSpace: <https://twinspace.etwinning.net/28442/home>

Projekt ten miał na celu podniesienie świadomości kulturowej na tyle, aby uczniowie zdali sobie sprawę, że ludzie, niezależnie od swojego pochodzenia i różnic, mają też cechy wspólne i że nie wystarczy szanować kulturę każdego człowieka, ale że powinna ona być także pomostem prowadzącym do spełnienia marzeń danej osoby. Uczniowie z greckiej szkoły to głównie Romowie. Brakuje im motywacji, żeby chodzić do szkoły i szybko się nudzą. Z wielkim trudem

uczają się podstawowych umiejętności: czytania, pisania, liczenia. eTwinning zaoferował im przede wszystkim poczucie współodpowiedzialności: to był ich własny projekt, a Grixos (jeden z dwóch głównych bohaterów) to chłopiec taki jak oni – mieszka w sąsiedztwie, ma podobne zainteresowania i podobnych rzeczy nie lubi. Ożywienie tej postaci okazało się dla nich niezwykle ważne: dzieci żartowały sobie z głównego bohatera, uczyły się dzięki niemu, wystąpiły go na wycieczkę i martwiły się, czy

wszystko z nim w porządku. Uczniowie stworzyli swojego bohatera, nadali mu imię, zrobili lalkę, opracowali jego drzewo genealogiczne i opisali jego osobowość. To sprawiło, że dzieci poczuły dumę nie tylko ze swojej pracy, ale i ze swojego pochodzenia.

3.3. Rozwój zawodowy realizowany przez eTwinning w zakresie świadomości kulturowej

Świadomość kulturowa nie pojawia się w człowieku naturalnie, ale jest budowana i kształtowana przez autorefleksję, edukację, informacje od rodziny i rówieśników, ekspozycję na media oraz inne czynniki. W ciągu 12 lat swojego istnienia eTwinning niezmiennie oferuje nauczycielom możliwości zgłębiania tego obszaru poprzez różnego rodzaju rozwijające zawodowo działania. W tej części przedstawiono niektóre z najnowszych ofert.

Nauczyciele należący do społeczności eTwinning mają możliwość uczestnictwa w formach doskonalenia zawodowego online, które obejmują zarówno zadania synchroniczne jak i asynchroniczne (Learning Events, warsztaty online) lub w krótkich wydarzeniach w czasie rzeczywistym (seminaria online, webinaria) poświęconych różnorodnym zagadnieniom, w tym tematowi włączenia społecznego.

Jeden z najnowszych przykładów podnoszenia świadomości kulturowej można zobaczyć w seminarium online zatytułowanym „Supporting multilingual classrooms”, podczas którego eksperci Sara Breslin oraz Terry Lamb zauważyli, że różnorodność językowa i kulturowa jest obecnie w europejskich szkołach normą. Eksperti dokonali przeglądu narzędzi i działań opracowanych i zorganizowanych przez Europejskie Centrum Języków Nowożytnych Rady Europy (ECML), jako wsparcie dla włączającego, wielojęzycznego i międzykulturowego podejścia do nauczania i uczenia się. Kolejnym przykładem jest seminarium online zatytułowane „Global Education & Interculturality in eTwinning”, w którym Rose-Anne Camilleri mówiła o wadze i potrzebie kształcenia kulturowego w celu promowania postawy obywatela świata w wielokulturowym społeczeństwie; omówiła również korzyści i wyzwania związane z międzykulturową interakcją uczestników podczas realizacji projektów eTwinning.

Nauczyciele mogli ze sobą współpracować przygotowując wspólne dokumenty, w których przedstawiali swoje wizje edukacji globalnej.

Przykładem warsztatów online, poruszających omawianą tutaj tematykę jest wydarzenie zatytułowane „The integration of newly arrived migrant pupils in daily school life”, prowadzone przez Erikę Hummer and Alicję Bankhofer, gdzie uczestnicy zastanawiali się nad własną tożsamością i osobistymi doświadczeniami oraz dzielili się pomysłami, jak można wspierać integrację i proces włączenia do klasy nowo przybyłych dzieci. Uczestnicy dyskutowali również na temat konieczności przełamywania stereotypów, sposobów pokonywania barier językowych i kulturowych oraz działań, w których konieczne jest zaangażowanie rodziców, by integracja dzieci mogła zakończyć się sukcesem.

Eksperti zapewнили przydatne zasoby, takie jak materiały wideo, zestawienia słów w języku arabskim i języku perskim oraz ciekawe linki, np. do portalu UE poświęconego imigracji (<http://ec.europa.eu/immigration/>), Agencji ds. Uchodźców Organizacji Narodów Zjednoczonych (<http://www.unhcr.org/>) oraz do publikacji „Language teaching and learning in multilingual Classrooms” (Nauczanie i uczenie się języków w klasach wielojęzycznych); (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/languages/library/studies/multilingual-classroom_en.pdf).

Uczestnicy warsztatów także przygotowali materiały, które można wykorzystać na zajęciach z udziałem nowo przybyłych uczniów-imigrantów. Uczestnicy opisali sytuację w swoich krajach i szkołach, zaproponowali zadania i działania – obrazy, piosenki, gry – które mogliby wykorzystać, by lepiej zintegrować nowo przybyłych młodych imigrantów z uczniami swojej klasy. Nauczycieli poproszono także, by odnieśli się do następujących stwierdzeń: „Nie potrzebujemy ich tutaj!”, „Rząd nie pomaga swoim obywatelom, tylko zajmuje się uchodźcami”, „Za bardzo się od nas różnią, nie są tacy jak my, nie chcą się z nami integrować”. „A co z naszymi uczniami? Czy nie są zaniedbywani, kiedy tyle nacisku kładzie się na uczniów, którzy są uchodźcami?”

Maria Ionnidou jest autorką jednego z licznych komentarzy: „Migranci wydają się nam tak różni, a my wydajemy się tak różni migrantom. Spróbujmy otworzyć nasze umysły i dać im szansę, okazując szacunek różnorodności.” Wszystkie materiały dostępne są w e-booku.

We wrześniu 2017 roku powstała nowa Grupa eTwinning, zatytułowana „*Integrating migrant students at school*” („*Integrowanie uczniów-migrantów w życie szkoły*”). Jej głównym celem było zaproponowanie zasobów i pomysłów sprzyjających pomyślnej integracji uczniów będących migrantami w szkołach oraz otwarte dyskusje na ten jakże ważny temat z udziałem wszystkich nauczycieli. Carol Barriuso, moderator grupy proponuje kompilację materiałów edukacyjnych, gier, materiałów wideo, przydatnych artykułów i przykładów projektów eTwinning nawiązujących do tego tematu i zaprasza wszystkich członków grupy do podzielenia się swoją historią sukcesu i do wzięcia udziału w różnego rodzaju działaniach.

4. PODEJMOWANIE WYZWAŃ EDUKACYJNYCH

Jedną z podstawowych zasad różnorodności i jednym z głównych wyzwań stojących przed włączeniem społecznym jest to, że „jedno rozwiązanie nie odpowiada wszystkim”, jak ujął to w pierwszej części Tony Geudens, ekspert SALTO-YOUTH (Support, Advanced Learning and Training Opportunities for Youth Network¹). Jest to coś, o czym powinni pamiętać nauczyciele wchodząc do klasy. Kiedy projekty tworzone są w oparciu o indywidualne potrzeby, zainteresowania i aspiracje uczniów, wówczas wszyscy, pomimo ewentualnych trudności, będą mogli aktywnie angażować się w realizację projektów. W drugiej części publikacji sześciu nauczycieli opisuje, jak ich uczniowie (przejawiający trudności w uczeniu się, zachowaniu, mający poważne problemy zdrowotne) pracowali w projektach eTwinning, zdołali zaprezentować swoje talenty, zainteresowania i poczuli akceptację całej klasy. Jak podkreśla jeden z dyrektorów: projekt eTwinning to przykład, jak można propagować włączenie społeczne w każdej klasie, jeśli tylko znajdziesz odpowiedni sposób pracy! Należy pamiętać, że nauczyciele potrzebują w tej materii ukierunkowania i wsparcia. W kolejnych częściach pokazane jest, co eTwinning może zrobić w tym zakresie.

Tony Geudens

SALTO-YOUTH Inclusion Resource
Centre, Bruksela, Belgia

4.1. Nikt nie powinien zostać pominięty

Europa to coś więcej niż współpraca gospodarcza. Strategia Europa 2020, stawiając sobie za cel osiągnięcie inteligentnego i zrównoważonego wzrostu, **powinna uwzględnić wszystkich**. Jednak w czasach (postrzeganej publicznie) społecznej niesprawiedliwości, niektórzy młodzi ludzie odwracają się od społeczeństwa.

Stąd *Deklaracja Paryska* z 2015 roku, która koncentruje się na wspólnych wartościach, takich jak obywatelstwo i tolerancja. Edukacja, zarówno szkolna jak i ta nieformalna, odgrywa zasadniczą rolę **w realizowaniu potrzeb dzieci i młodzieży znajdujących się w niekorzystnej sytuacji** i gwarantuje, że nikt nie zostaje pominięty.

Ale jak **powstrzymać młodych ludzi przed utratą zaangażowania w sprawy szkolne, w pracę, w życie społeczne?**

1 <https://www.salto-youth.net/about/>

Różne możliwości na różne potrzeby...

Wszyscy ludzie rodzą się równi, choć jednocześnie **każdy ma różne potrzeby**. Jeśli będziemy traktować wszystkich młodych ludzi dokładnie w ten sam sposób, nieuchronnie doprowadzimy do sytuacji, w której część ich potrzeb nie zostaną zaspokojona. Pozostałe zainteresowane strony (np. rodzice, ośrodki pracy z młodzieżą, rówieśnicy) powinny wypełniać tę lukę w przeciwnym razie młodzi ludzie dojdą do wniosku, że dane działania są 'nie dla nich'.

Program Erasmus+ koncentruje się na równości społecznej i integracji. Aby wszyscy mogli korzystać z tych samych możliwości, musimy zapewnić tym ludziom równe (sprawiedliwe) wsparcie, ściśle dopasowane do ich potrzeb. Potrzeba budowy rampy dla wózka inwalidzkiego jest zrozumiała i oczywista dla wszystkich, ale wyjście naprzeciw potrzebom młodych ludzi, którzy nie potrafią siedzieć spokojnie, borykają się z własną tożsamością, nie mogą opanować języka obcego już nie.

Czy lubisz pistacje?

Co dzieje się, kiedy stawiasz na stole miseczkę z pistacjami? Nikt nie lubi tych zamkniętych. Trudno je rozgryźć. **Tak samo jest z młodymi ludźmi**. Profesjonaliści mają tendencję do *zrywania najniżej rosnących owoców*, bo tak jest najłatwiej.

Ale to właśnie osoby w najtrudniejszym położeniu potrzebują naszej największej uwagi. Prawdopodobnie słyszeliście o tym, że **każde Euro wydane na wczesną interwencję zwraca się wielokrotnie** na kolejnych etapach życia. Pozytywne możliwości i doświadczenia w młodym wieku zapobiegają późniejszemu bezrobociu, hospitalizacji lub nawet więzieniu. Im wcześniej rozpoczniemy walkę z wykluczeniem społecznym, tym większym urazom będziemy w stanie zapobiec.

Dodatkowe przybory do twojej skrzynki z narzędziami

Nie ma rozwiązań uniwersalnych. Niektórzy młodzi ludzie z różnych powodów mogą nie funkcjonować w edukacji sformalizowanej. Metody nieformalne stosowane w klasie (np. eTwinning, uczenie się poprzez działanie) mogą pomóc zatrzymać ich w szkole. SALTO posiada ciekawą skrzynkę z **narzędziami zawierającą wiele innowacyjnych rozwiązań**² (opracowanych podczas pracy z młodzieżą), które wprowadzą urozmaicenie na twoje lekcje.

Młodzi ludzie często stają w obliczu **trudności, które wykraczają poza program nauczania**. Otwarte szkoły i otwarci nauczyciele mogą współpracować z ośrodkami młodzieżowymi, by w równym stopniu mobilizować młodych ludzi do pokonywania swoich trudności. Dzięki tym instytucjom przejmują oni stery w swoje ręce, mając realny wpływ na własny rozwój. A projekty młodzieżowe (Erasmus+) zapewniają im nieco **wytchnienia**, dystansu, nowe **umiejętności**, pobudzają **motywację** i dają lepszą **orientację w życiu**. Z ich pomocą wracają na właściwą drogę do stania się w pełni rozwiniętą i przygotowaną do życia jednostką.

Nikt nie powinien zostać pominięty.

2 www.salto-youth.net/toolbox/

4.2. Historie nauczycieli, uczniów i dyrektorów szkół

W szkołach zawsze będą nauczyciele, którzy czują się moralnie zobowiązani do pomocy takim „zamkniętym pistacjom” i wkładają dużo wysiłku w to, aby je „otworzyć”. Poniżej znajdują się ich historie opowiadające o wspieraniu edukacji dzieci znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, właśnie za pośrednictwem projektów eTwinning, specjalnie opracowanych na ich potrzeby i realizowanych wspólnie z kolegami z całej Europy.

Tytuł projektu: „Sound Mind in a Sound Body”
Szkoły partnerskie: 4 szkoły partnerskie (CZ, HU, IT, RO)
Poziom: szkoła ponadgimnazjalna o profilu zawodowym

Projekty eTwinning mają zasadnicze znaczenie w szkołach zawodowych, gdzie uczniowie często przejawiają problemy z zachowaniem, nauką i czasami z socjalizacją. Nasi uczniowie to ci, którzy w szkole podstawowej osiągnęli najniższe wyniki edukacyjne, którzy mają negatywne doświadczenia związane z nauką i których bardzo trudno nakłonić do regularnego chodzenia do szkoły. W naszych projektach staramy się jak najlepiej łączyć przedmioty teoretyczne z praktycznymi, tak by mieli okazję wykorzystywać swoje umiejętności w praktyce. Tych umiejętności będą przecież oczekiwać ich przyszli pracodawcy. Musimy więc zrobić wszystko, aby młodych ludzi w nie wyposażać. Podczas projektów uczniowie mają szansę odkryć w czym są naprawdę dobrzy, kompensując w ten sposób swoje poprzednie doświadczenia. Dzięki tematom, które nawiązują zarówno do życia młodych ludzi jak i do ich przyszłego zawodu, udaje nam się

ich zaangażować i motywować do działania. Jako przykłady można tu wymienić świąteczne nagranie, filmiki kulinarne przygotowywane w domu czy zorganizowanie spotkania z naszymi partnerami, podczas którego pracowaliśmy w zespołach i dobrze się bawiliśmy. Już w trakcie oglądania pierwszego nagrania pozostali uczniowie pytali: „czy mamy wystarczająco czasu, aby nagrać własny filmik?”. Uczniowie mieli poczucie, że są potrzebni, że są wartościowymi ludźmi i zasługują na sukces.

Eva Toth (nauczyciel języka angielskiego)

Szkoła: Nagykátai Ipari Technikum i Szkoła Zawodowa CSZC, Węgry

Projekty pomogły mi przez cały czas pracować z zainteresowaniem i uwagą, a jednocześnie zbliżyły nas do siebie jako grupę. Najbardziej podobały mi się filmiki zatytułowane: „Mogę pokazać, w czym jestem dobry”.

Annabella (20 lat)

Tytuł projektu: „A birthday card for Rebeca - getting viral on eTwinning”

Szkoły partnerskie: 195 szkół partnerskich (AL, AM, BA, CZ, DE, ES, FI, FR, GE, GR, HR, IT, LT, MT, NO, PL, PT, RO, RS, SI, SK, SE, TR, UA, UK,)

Poziom: gimnazjum

Głównym zadaniem tego projektu było wystanie kartki urodzinowej Rebecy, uczennicy o specjalnych potrzebach, która z powodu przewlekłych problemów ze zdrowiem i fizycznej niepełnosprawności mieszka w szpitalu. Chcieliśmy, aby mogła poczuć się częścią ogromnej społeczności uczniów. Projekt przeszedł nasze najśmielsze oczekiwania. Rebeca otrzymała 3000 kartek urodzinowych i wciąż dostaje kolejne. Na TwinSpace zariło się od piosenek,

filmików, obrazów i zdjęć z najlepszymi życzeniami dla Rebeki, dzięki czemu każdy nowy dzień był wyjątkowym dniem dla naszej wyjątkowej dziewczynki! Rebeka przychodzi do szpitalnej szkoły z ogromną radością i pełną motywacji. Z niecierpliwością oczekuje na moment włączenia przystosowanego do swoich potrzeb komputera i oglądania niespodzianek, które jej europejscy rówieśnicy zostawiają dla niej każdego dnia. Projekt rozwinął empatię w naszych uczniach i pozwolił im doświadczyć radości dawania bez oczekiwania czegośkolwiek w zamian. Zawiązała przyjaźnie, pomógł zrozumieć problemy, z którymi borykają się inne dzieci, a także zachęcił ich do komunikowania się w języku obcym. Uświadomił im, że mogą być uczniami nawet w szpitalu. Projekt ten miał również za zadanie zachęcić pacjentów długo przebywających w szpitalach i uczęszczających do szpitalnej szkoły do korzystania z technologii ICT (wideo, email, podcasty) oraz do nawiązywania kontaktów z innymi młodymi osobami. Rebeca w chwili obecnej przygotowuje samodzielnie cyfrowe kartki z podziękowaniami, które zamierza wysłać wszystkim szkołom, od których otrzymała życzenia urodzinowe.

Ana Madalena Paiva Boléo Adragão Pina Fernandes (nauczyciel plastyki)

Szkoła: Agrupamento de Escolas Patrício Prazeres, Portugalia

Bardzo podobało mi się otrzymywanie tych wszystkich kartek. Nie słyszałam wcześniej o eTwinningu. Byłam zaskoczona, widząc tyle listów. To były bardzo zabawne urodziny. Wspaniale było z koleżankami i kolegami oraz nauczycielami świętować ten ważny dzień.

Rebeca (14 lat)

Ten projekt bardzo mi się podobał. Czuliśmy, że jesteśmy blisko Rebeki i mogliśmy dzielić się naszą pracą!

Leonor (12 lat)

Tytuł projektu: „We are able to...”

Szkoły partnerskie: 6 szkół partnerskich (AL, ES, GR, LT, PT, SI)

Poziom: szkoła podstawowa

Uczestnicy projektu eTwinning to dzieci z zaburzeniami rozwojowymi i różnego rodzaju formami niepełnosprawności. Odpowiednie środowisko sprzyjające uczeniu się oraz właściwie dobrane narzędzia pozwoliły naszym podopiecznym ze specjalnymi potrzebami efektywnie uczestniczyć w zadaniach realizowanych w ramach eTwinning. Podczas projektu „We are able to...” dzieci z mojej klasy brały udział w lekcji gotowania rozwijającej ich zdolności poznawcze i wzmacniającej umiejętności w zakresie małej motoryki. Robiąc batwana z różnych produktów spożywczych, uczniowie wykonywali proste zadania: obierali jajko, kroili marchewkę na małe kawałki, itp. Te

praktyczne warsztaty zaangażowały wszystkich we wspólne zadanie, rozwijały niezależność, promowały komunikację i współpracę, rozwijały umiejętności manualne. Wykonując zadanie końcowe, dzieci doświadczyły radości uczenia się w pozytywny sposób i zdobyły cenne, praktyczne doświadczenie.

Ingrida Jureviciene (nauczyciel w zakresie edukacji specjalnej)

Szkoła: Szkoła Specjalna w Kiejdanach, Litwa

Mam problemy z pisaniem, ale udało mi się zrobić idealnego bałwana z produktów spożywczych. Bardzo się z tego cieszę, ponieważ nauczyłam się obierać jajko we właściwy sposób.

Greta (10 lat)

Za pośrednictwem projektu eTwinning uczniowie nabyli praktyczne umiejętności niezbędne w życiu codziennym, a także rozwinęli swoje zdolności poznawcze oraz inne istotne kompetencje. Zadania realizowane w ramach tego projektu promowały samowystarczalność uczniów i zmniejszyły ich zależność od dorosłych.

Virginija Kairiene (dyrektor szkoły)

Tytuł projektu: „eTwinning dream”

Szkoły partnerskie: 4 szkoły partnerskie (ES, GR, IT)

Poziom: szkoła podstawowa i gimnazjum

Projekt „eTwinning dream” pomógł uczniom z trudnościami (w klasie było kilku dyslektyków) w nauce języka angielskiego. Uczniowie ci nie potrafili (korzystając z podręczników) opanować pisania i czytania w tym języku i tym samym mieli mniejsze szanse niż ich rówieśnicy. Nasz projekt, realizowany w oparciu o przykłady z codziennego życia, interakcje między partnerami, rozmowy online i offline, pomógł naszym uczniom w nauce angielskiego.

We wszystkich zadaniach projektowych wykorzystywano technologie informacyjno-komunikacyjne tak, aby uczniowie sami czuli potrzebę używania języka do komunikacji z partnerem i wymiany pomysłów. Tym sposobem znaleźli wspaniałą motywację i nie myśleli o strachu przed błędami gramatycznymi. Celem było porozumienie. Częścią zadań online były gry przeprowadzane podczas wideokonferencji, praca i współpraca na współdzielonych tablicach interaktywnych, pisanie wiadomości, wykorzystywanie kodów, awatarów, czatu oraz dzielonych dokumentów. Zadania offline obejmowały głównie nagrywanie filmików i zamieszczanie ich na TwinSpace (aby partnerzy również mogli z nich skorzystać), wspólne przygotowywanie instrukcji, z pomocą których organizowano później zabawę (pomoc dla uczniów ze specjalnymi potrzebami), gry językowe i quizy online. Taka forma pracy ułatwiła naukę dyslektykom – nie skupiali się wtedy na swoich ograniczeniach. Osiągnęli cele, podobnie jak reszta klasy, czerpiąc liczne korzyści z realizowanych zadań.

Marina Screpanti (nauczyciel w szkole podstawowej)

Szkoła: Istituto Comprensivo 3 Chieti, Włochy

Nie zdawałem sobie sprawy, że się uczyliśmy. Wydawało mi się, że tylko bawimy się i rozmawiamy z przyjaciółmi. Zazwyczaj nie mam problemów z angielskim, ale mój kolega nie potrafi czytać i pisać. Dzięki temu projektowi mógł wykonywać te same zadania, co reszta klasy.

Paolo (9 lat)

Projekt eTwinning i platforma były wspaniałe, pozwoliły uczniom pokonać ich ograniczenia. Uczniowie z trudnościami w uczeniu się dość często mają problemy z językiem angielskim. Projekt pomógł im poczuć się jak reszta klasy.

Maria Assunta Michelangeli (dyrektor szkoły)

Tytuł projektu: „The Sound of Silence. Komunikacja międzynarodowa w językach migowych pomiędzy Włochami i Portugalią.”

Szkoły partnerskie: 2 szkoły partnerskie (IT, PT)

Poziom: szkoła średnia

Nie posiadam kwalifikacji do nauczania dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Projekt, o którym chcę opowiedzieć, narodził się z potrzeby całej klasy chcącej zrozumieć siłę i istotę włoskiego języka migowego, którym posługuje się jeden z naszych uczniów. 14-latkowie, którzy w tym roku tworzą moją klasę, przyszli do naszej szkoły z różnych placówek. Wśród nich znalazła się niestyszczą uczennica (z lekkimi deficytami poznawczymi), której jedynym sposobem wyrażania siebie jest język migowy. Ponieważ komunikacja z nią była dość trudna, pozostali uczniowie nie starali się nawiązać rozmowy, nie próbowali jej lepiej poznać. Postanowiłam więc stworzyć projekt, w którym ta uczennica stałaby się pośrednikiem pomiędzy klasą, a światem zewnętrznym. Znalazienie innych nauczycieli, chętnych do przeprowadzenia projektu opartego na języku migowym, zajęło trochę czasu, ale ostatecznie poznałam pełną entuzjazmu koleżankę z Portugalii. Dopiero zaczynała swoją przygodę z eTwinning, ale w pracy z uczniami niestyszzącymi radziła sobie świetnie. Pomagałam jej korzystać z platformy, a ona pomagała mi pracować z Lią. Pomimo faktu, że portugalski i włoski język migowy znacznie się od siebie różnią, wspólna praca nad treściami kulturowymi i wymiana prostych znaków przyniosły wspaniałe efekty.

Simone Bionda (nauczyciel języka angielskiego i hiszpańskiego)

Szkoła: I.I.S. “Barsanti-Salveti” di Massa, Włochy

Podobał mi się ten projekt. Nauczyłam swoich kolegów i koleżanki kilku słów w języku migowym, może pewnego dnia zostanę nauczycielem! Nie mogę doczekać się nowego projektu w przyszłym roku!

Lia (14 lat)

Projekt eTwinning to przykład, jak można propagować włączenie społeczne w każdej klasie, jeśli tylko znajdziesz odpowiedni sposób pracy!

Andrea Bernabè (dyrektor szkoły)

Tytuł projektu: „Wonders of magic window”

Szkoły partnerskie: 3 szkoły partnerskie (HU, PT)

Poziom: szkoła podstawowa

Uczniowie, którzy uczestniczyli w tym projekcie borykają się z poważnymi trudnościami w uczeniu się. Niektóre ich umiejętności wykształciły się tylko częściowo, co znacznie spowalniało proces przyswajania wiedzy. Przy ich niewystarczających kompetencjach społecznych i trudnościach w nawiązywaniu kontaktów, niezbędne były działania włączające i integrujące z otoczeniem. Rozwój tych obszarów, określonych na podstawie opinii ekspertów, wymaga od młodych ludzi rozwiązywania nużących, kłopotliwych i powtarzających się ćwiczeń. Ale zadania wykonywane w ramach projektów eTwinning (ciekawe i angażujące) tworzą młodym ludziom środowisko sprzyjające uczeniu się na miarę wyzwań XXI wieku. Zdobywanie wiedzy odbywa się w sposób nieformalny, a szeroka gama programów i aplikacji TIK zapewnia uczniom interesujące doświadczenia. Mogą one wzbogacić ich podstawową wiedzę o międzynarodowej społeczności oferując równocześnie przydatne umiejętności. Pewność siebie i samoocena uczniów rośnie z każdym działaniem, występem i konkursem, w którym biorą udział. Nawet jeśli w życiu codziennym często doświadczają porażek, to poprzez doświadczenia zdobyte w projekcie, zaczynają postrzegać samych siebie jako wartościowe osoby. Ci „młodzi pionierzy”,

niegdyś w pewnym stopniu odrzucani i lekceważeni, teraz demonstrując swój udział w projekcie, stoją się dumą szkoły. Udział w programie eTwinning może stać się nowym, rewolucyjnym sposobem kształcenia specjalnego. Przyjazna, pomocna, wyrozumiała i radosna społeczność jest „lekarstwem” dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczącymi się w klasach integracyjnych i napotykanymi liczne trudności.

Irma Szeverenyi Ujhelyine (nauczyciel w szkole specjalnej)

Szkoła: Zuglói Benedek Elek Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Węgry

Cieszę się, że jestem częścią eTwinning, bo było ciekawie i ekscytująco. Poznałem wiele aplikacji i programów komputerowych. Wziąłem nawet udział w przedstawieniu! Moi nauczyciele i koledzy z klasy byli ze mnie dumni.

Balázs (13 lat)

Udział naszych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w eTwinning to duża pomoc dla szkoły. W międzynarodowym projekcie uczniowie mogą rozwijać się w sposób nieformalny i oparty na zabawie, co pozytywnie wpływa na ich proces uczenia się.

Mónika Czető (zastępca dyrektora szkoły)

4.3. Budowanie społeczności w kształceniu włączającym

Opisaliśmy w tej książce wiele efektywnych i skutecznych projektów, a informacje zwrotne od biorących w nich udział uczniów wyraźnie pokazują, że pomogły im poczuć się częścią swojej klasy, pokazać swoje talenty i współpracować z zagranicznymi kolegami. Dzięki tym projektom, nauczyciele mogli włączyć do działania wszystkich swoich uczniów i sprawić, że poczuli się docenieni. Jednak oni sami także potrzebują określonego wsparcia, aby kontynuować tę pracę. Potrzebują nowych pomysłów, które mogliby wykorzystać na lekcjach, a także możliwości podzielenia się swoimi dokonaniem. To właśnie oferuje im eTwinning. Znajdą tu Grupy – wirtualne przestrzenie – gdzie będą mogli spotykać się, dyskutować i wspólnie pracować nad określonymi tematami.

Wśród nich jest grupa “Inclusive Education” prowadzona przez Marijanę Smolčec, nauczycielkę języka angielskiego z Chorwacji. Tworzący ją nauczyciele koncentrują się na pracy z uczniami objętymi edukacją włączającą oraz na klasach integracyjnych. Zajmują się także ogólnie tematem włączenia społecznego. Grupa liczy 2700 członków.

Społeczność ta powstała z myślą o wszystkich nauczycielach którzy chcieliby podnieść umiejętności pedagogiczne oraz wzmocnić kompetencje w zakresie kształcenia uczniów z trudnościami w uczeniu się i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym również uczniów zdolnych i utalentowanych. To grupa wsparcia, w której nauczyciele mogą dzielić się swoimi doświadczeniami, materiałami, działaniami, a także uczestniczyć w wydarzeniach organizowanych na żywo i poświęconych różnym grupom uczniów.

Od 2015 roku odbyło się 10 wykładów, wygłoszonych przez ekspertów z USA, Izraela, Chorwacji, Brazylii, Kanady i Irlandii. Grupa organizuje także doroczne i comiesięczne spotkania online, podczas których nauczyciele mogą podzielić się swoimi ulubionymi narzędziami internetowym lub zaprezentować projekty, które w ich klasach odniosły sukces. Są również bardzo aktywni na Twitterze dyskutując na zróżnicowane tematy - od uczniów potrzebujących kształcenia włączającego po różnorodność kulturową. Wszystkie te wydarzenia na żywo, działania w ramach grup, rozmowy na Twitterze, różnego rodzaju materiały tworzone przez członków społeczności przechowywane są w grupie i zawsze dostępne dla jej uczestników.

Członkowie grupy mają możliwość wyrażania swoich opinii na różne tematy i dzielenia się dobrymi praktykami. Na przykład, podczas jednego z czatów na Twitterze, wszyscy zgodzili się, że *„uczniowie najbardziej potrzebują umiejętności niezbędnych w prawdziwym życiu i wszystkich młodych ludzi należy traktować równo, ponieważ każdy z nich może być kreatywny i utalentowany na swój własny sposób. Zadaniem nauczycieli jest im w tym pomóc”*.

Eksperci dzielą się swoimi przemyśleniami dotyczącymi włączenia społecznego, jak uczynił to Donal O'Reilly, zastępca dyrektora w Killorglin Community College i ambasador eTwinning w Irlandii. Podczas swojego wykładu zatytułowanego „Inclusive and Accessible Classroom”, powiedział, że: *„Drogą do zmiany jest pozytywne nastawienie do niej, zaangażowanie, otwarty umysł, refleksja i zmiana tego, na co masz wpływ”*. Zapytał także uczestników swojego wykładu, kto ich zdaniem ma największą możliwość tworzenia zintegrowanych, otwartych i dostępnych klas. Większość z nich odpowiedziała, że to nauczyciele kryją w sobie taki potencjał, jeśli tylko mają taką wolę, a w wykonywanej pracy kierują się pasją. Brian, jeden z uczestników powiedział, że *„w eTwinning wszyscy są równi. Niezależnie od tego kim jesteś, skąd pochodzisz, eTwinning daje ci poczucie bycia częścią większej społeczności i wpisuje się w zasady edukacji włączającej”*.

5. WNIOSKI

Anne Gilleran

starszy kierownik ds. pedagogicznych
Centralne Biuro Programu eTwinning,
European Schoolnet

Jak powiedziano na początku, włączanie społeczne idzie w parze z otwarciem na różnorodność, a największym wyzwaniem, przed którym staje społeczeństwo, to zachowanie tutaj właściwej równowagi.

„Zjednoczeni w różnorodności”, motto Unii Europejskiej zostało po raz pierwszy ogłoszone w 2000 roku. Dewiza ta podkreśla, w jaki sposób Europejczycy połączyli się tworząc Unię, by wspólnie pracować na rzecz pokoju i dobrobytu, jednocześnie czerpiąc bogactwo z licznych europejskich kultur, tradycji i języków.

Europa zawsze promowała pojęcie siły tkwiącej w różnorodności i w pełni zintegrowanym społeczeństwie, co znajduje swoje odzwierciedlenie nie tylko w aktach prawnych, ale również przyczynia się do bogactwa kulturowego naszych społeczeństw. W wielu miejscach tej książki poświęconej eTwinningowi mogliśmy zobaczyć, że młodzi ludzie są hojni, chcą być wyrozumiali i chcą się integrować, pod warunkiem, że są odpowiednio kierowani, we wszystkich rodzajach trudnych sytuacji, czy to natury geograficznej, kulturowej czy edukacyjnej.

Przykłady działań z Gujany Francuskiej i Madery wspaniale ilustrują transgraniczny charakter idei włączenia społecznego poprzez eTwinning w stosunku do tych dzieci, które mogą cierpieć z powodu wykluczenia uwarunkowanego położeniem geograficznym. Innym przykładem może być niezwykła praca młodych ludzi w ramach projektu 'Migrants and Refugees', gdzie uczniowie próbowali wchodzić w położenie 'innych', by ich zrozumieć i móc poczuć, w jakiej sytuacji znajdują się ludzie doświadczający kulturowego wstrząsu, kiedy próbują budować swoje życie na nowo w obcym kraju i kiedy w tej sytuacji stają wobec konieczności zmiany swoich przekonań i postaw. Historia Rebeki, której świat ograniczony jest do murów szpitala, a która została wręcz zasypana dobrymi życzeniami płynącymi z całej Europy to wspaniały przykład tego, jak bardzo dzieci pragną integracji, chcą wyciągnąć ręce do wszystkich i ich zrozumieć, chcą, aby inne dzieci mogły poczuć się docenione. To tylko oczywiście niektóre z przykładów, ale

każda historia opisana w tej książce to osobna nić kulturowej tkaniny, stanowiącej siłę naszego europejskiego społeczeństwa.

Nauczyciele działający w eTwinning pokazali, że są gotowi pomagać swoim uczniom wychodzić do innych w sposób wielkoduszny i kreatywny. Mimo katastroficznych wizji przekazywanych przez współczesne media, dobra wola, wielkoduszność oraz chęć dzielenia się są obecne wśród członków społeczności eTwinning.

☱—

☰

—☶

6. BIBLIOGRAFIA

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ KOMITETU REGIONÓW w sprawie zapobiegania radykalizacji postaw prowadzących do brutalnego ekstremizmu (14.06.2016):

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/PL/COM-2016-379-F1-PL-MAIN-PART-1.PDF>

Deklaracja w sprawie promowania - poprzez edukację - postaw obywatelskich oraz wspólnych wartości, którymi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja (2015):

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/news/2015/documents/citizenship-education-declaration_en.pdf

Europa 2020, Europejska strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (2010):

http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_PL_ACT_part1_v1.pdf

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury, 2014. Erasmus+ Strategia na rzecz włączenia społecznego i różnorodności - w sektorze młodzieży:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/youth-inclusion-diversity-strategy_pl.pdf

UNESCO, 2017. Przewodnik na rzecz zapewnienia włączenia społecznego i równego dostępu do edukacji:

<http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002482/248254e.pdf>

7. LINKI DO DZIAŁAŃ ETWINNING

Warsztaty online:

<https://www.etwinning.net/pl/pub/highlights/learning-events.htm>

Seminaria online:

<https://www.etwinning.net/pl/pub/highlights/online-seminars.htm>

Seminarium online: „Supporting multilingual classroom”:

<https://youtu.be/4cyqIChuXuU?list=PLlktD7Jqy0HwhgB2tMdAhcaRxsOyIQQNG>

Seminarium online: „Global Education & Interculturality in eTwinning”:

<https://www.youtube.com/watch?v=anF15LGjGtA&t=4s&list=PLlktD7Jqy0HwhgB2tMdAhcaRxsOyIQQNG&index=18>

Wydarzenie eTwinning na żywo poświęcone edukacji włączającej: „Inclusive and Accessible Classroom”:

<https://www.youtube.com/watch?v=Xb0te8rDEvo>

„The integration of newly arrived migrant pupils in daily school life” - ebook z warsztatów online:

<https://learninglab.etwinning.net/files/collabspace/1/61/961/18961/files/bcec5566.pdf>

KRAJE – TABELA SKRÓTÓW

Kraje eTwinning	Skrót
Austria	AT
Belgia	BE
Bułgaria	BG
Chorwacja	HR
Cypr	CY
Czechy	CZ
Dania	DK
Estonia	EE
Finlandia	FI
Francja	FR
Niemcy	DE
Grecja	GR
Węgry	HU
Irlandia	IE
Włochy	IT
Łotwa	LV
Litwa	LT
Luksemburg	LU
Malta	MT
Holandia	NL
Polska	PL
Portugalia	PT
Rumunia	RO
Słowacja	SK
Słowenia	SI
Hiszpania	ES
Szwecja	SE
Wielka Brytania	UK

Kraje Erasmus+	Skrót
Albania	AL
Bośnia i Hercegowina	BA
Macedonia	MK
Islandia	IS
Norwegia	NO
Serbia	RS
Turcja	TR

Kraje eTwinning Plus	Skrót
Armenia	AM
Azerbejdżan	AZ
Gruzja	GE
Mołdawia	MD
Tunezja	TN
Ukraina	UA

DANE KONTAKTOWE BIUR ETWINNING

Uzyskaj pomoc w swoim języku

W twoim kraju eTwinning reprezentowany jest przez biuro krajowe (NSS) lub biuro partnerskie (PSA). W celu uzyskania pomocy lub w sprawach dotyczących szkoleń skontaktuj się bezpośrednio ze swoim biurem za pomocą niżej podanych danych kontaktowych.

ALBANIA

Departament Technologii Edukacyjnych i Statystyk
Ministerstwo Edukacji i Sportu Albanii

ARMENIA

Narodowe Centrum Technologii Edukacyjnych
Krajowe strony eTwinning Plus: <http://etwinningplus.armedu.am/>

AUSTRIA

Nationalagentur Erasmus+ Bildung
(Narodowa Agencja Programu Erasmus+)
Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.at>

AZERBEJDŻAN

Ministerstwo Edukacji
Biuro ds. Technologii Informatycznych i Komunikacyjnych w Edukacji
Krajowa strona eTwinning Plus: <http://www.ict.edu.az/>

BELGIA

(WSPÓLNOTA FLAMANDZKA)
EPOS
Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.be>

BELGIA

(WSPÓLNOTA FRANCUSKA)
Ministère de la Fédération Wallonie-Bruxelles
(Ministerstwo Federacji Walonia-Bruksela)
Krajowa strona eTwinning: <http://www.enseignement.be/etwinning>

BELGIA

(WSPÓLNOTA NIEMIECKA)
Jugendbüro der Deutschsprachigen Gemeinschaft V.o.G.
Krajowa strona eTwinning: <http://www.jugendbuero.be/unsere-programme/etwinning/>

BOŚNIA I HERCEGOWINA

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
Krajowa strona eTwinning: <http://www.aposo.gov.ba>

BUŁGARIA

Център за развитие на човешките ресурси
(Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich)

Krajowa strona eTwinning: <http://etwinning.hrdc.bg>

CHORWACJA

Agencija za mobilnost i programe Europske unije
(Agencja ds. mobilności i programów europejskich)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.hr/>

CYPR

Fundacja na Rzecz Zarządzania Programem „Uczenie się przez całe życie”

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.org.cy>

CZECHY

Dům zahraniční spolupráce – Národní podpůrné středisko pro eTwinning, Národní agentura programu Erasmus+

(Centrum Współpracy Międzynarodowej dla Edukacji – Krajowe Biuro eTwinning, Narodowa Agencja Programu Erasmus+)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.cz>

DANIA

Styrelsen for It og Læring (STIL) – Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
(Narodowa Agencja ds. Technologii Informatycznych i Uczucia się)

Krajowa strona eTwinning: <http://etwinning.emu.dk>

ESTONIA

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus

(Fundacja Technologii Informatycznych w Edukacji)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.innovatsioonikeskus.ee/et/etwinning-1>

FINLANDIA

Opetushallitus

(Krajowa Komisja Edukacji)

Krajowe strony eTwinning: <http://www.edu.fi/etwinning> & www.edu.fi/etwinning/svenska (Swedish)

FRANCJA

Canopé

Bureau d'assistance national eTwinning

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.fr>

GRECJA

Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (ITYE - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ)

(CTI „Diophantus” Instytut Technologii Informatycznych i Prasy)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.gr>

GRUZJA

Narodowe Centrum na rzecz Kształcenia Zawodowego Nauczycieli (TPDC)

Krajowa strona eTwinning Plus: <http://etwinningplus.ge/node/17>

HISZPANIA

Instituto Nacional de Tecnologías Educativas y de Formación del Profesorado

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

(Ministerstwo Edukacji, Kultury i Sportu)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.es>

HOLANDIA

EP-Nuffic

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.nl>

IRLANDIA

Léargas, Biuro Wymiany w Dziedzinie Edukacji

Krajowa strona eTwinning: www.etwinning.ie

ISLANDIA

Rannís - Islandzkie Centrum Badań

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.is>

LIECHTENSTEIN

Agentur für Internationale Bildungsangelegenheiten (AIBA)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.erasmusplus.li>, <http://www.aiba.llv.li>

LITWA

Švietimo mainų paramos fondas / Nacionalinė agentūra, atsakinga už Erasmus+

(Fundacja Wspierająca Wymiany w Dziedzinie Edukacji / Narodowa Agencja Programu Erasmus+)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.lt>

ŁOTWA

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

(Agencja Programów Międzynarodowych dla Młodzieży)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.lv>

LUKSEMBURG

ANEFORÉ asbl

Agence Nationale pour le programme européen d'éducation et de formation tout au long de la vie

Krajowa strona eTwinning: <http://www.eTwinning.lu>

MACEDONIA

Национална агенција за европски образовни програми и мобилност

(Krajowa Agencja ds. Mobilności i Europejskich Programów Edukacyjnych)

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.mk>

MALTA

Direktoriat ds. Jakości i Standardów w Edukacji

Departament e-Kształcenia

Krajowa strona eTwinning: <http://etwinning.skola.edu.mt>

MOŁDAWIA

Fundacja Europy Wschodniej Mołdawia

Krajowa strona eTwinning Plus: <http://etwinning.md/> <http://etwinning.md/>

NIEMCY

Pädagogischer Austauschdienst des Sekretariats der Kultusministerkonferenz

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.de>

NORWEGIA

Senter for IKT i Utdanningen

(Norweskie Centrum ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych w Edukacji)

Krajowa strona eTwinning: <http://iktsenteret.no/prosjekter/etwinning>

POLSKA

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.pl>

PORTUGALIA

Direção-Geral da Educação – Ministério da Educação
(Dyrektoriat Generalny ds. Edukacji – Ministerstwo Edukacji i Nauki)
Krajowa strona eTwinning: <http://etwinning.dge.mec.pt/>

RUMUNIA

Institutul de Stiinte ale Educatiei
(Instytut Nauk Edukacyjnych)
Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.ro>

SERBIA

Fundacja Tempus
Krajowa strona eTwinning: <http://erasmusplus.rs/>

SŁOWACJA

Zilinska Univerzita
(Uniwersytet Žyliński)
Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.sk>

SŁOWENIA

Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja – CMEPIUS
(Centrum Republiki Słowenii ds. Mobilności i Szkoleń Edukacyjnych – CMEPIUS)
Krajowa strona eTwinning: <http://www.cmepius.si/solsko-izobrazevanje/etwinning/>

SZWECJA

Universitets- och högskolerådet
(Szwedzka Rada Szkolnictwa Wyższego)
Krajowa strona eTwinning: <http://www.utbyten.se>

TUNEZJA

Centre National des Technologies en Éducation
Krajowa strona eTwinning Plus: <http://www.cnte.tn/index.php/parteneriat/etwinning>

TURCJA

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
(Ministerstwo Edukacji Narodowej; Dyrektoriat Generalny ds. Innowacji i Technologii Edukacyjnych)
Krajowa strona eTwinning: <http://etwinning.meb.gov.tr>

UKRAINA

NSBC „Ukrainskiy proryv”
Krajowa strona eTwinning Plus: <http://www.etwinning.com.ua/>

WĘGRY

Oktatási Hivatal – Pedagógiai-szakmai Szolgáltatások Koordinációs Főosztály
Krajowa strona eTwinning: www.etwinning.hu

WIELKA BRYTANIA

British Council
Krajowa strona eTwinning: <http://www.britishcouncil.org/etwinning>

WŁOCHY

INDIRE – Istituto Nazionale di Documentazione, Innovazione e Ricerca Educativa
(Krajowy Instytut Zasobów, Innowacji i Badań Edukacyjnych)
Krajowa strona eTwinning: <http://www.etwinning.it>

www.etwinning.net